PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 29 (4803)

TRST, petek 3. februarja 1961

OFENZIVA ŠOVINIZMA

Včeraj se je v poslednjih skoraj šestih letih, ki so pretekla od podpisa londonskega sporazuma zgodilo prvič, da je ena izmed revanšističnih organizacij, ki se imenuje «NACIONALNO ZDRUŽENJE JULIJSKA KRAJINA IN DALMACIJA» javno povedala, da bo organizirala za danes javne protislovenske demonstracije v Trstu pod pretvezo «borbe proti uvedbi dvojezičnosti.» Do tega nezaslišanega revanšističnega koraka je prišlo takole:

1. Najprej je že pred meseci omenjena revanšistična organizacija ustanovila poseben «ODBOR ZA BUDNOST ZA KOORDINACIJO POBUD IN PROTESTNIH MANIFESTACIJ PROTI UVEDBI DVOJEZIČNOSTI V TRSTU.» Že takrat je bilo jasno, da čakajo revanšisti na prvo priložnost, da bi s tako manifestacijo javno nastopili.

2. Ta priložnost se jim je po njihovem mnenju očitno ponudila, ko je prav tak revanšistični voditelj poslanec MSI Gefter-Wondrich vložil interpelacijo na vlado ter protestiral proti ukinitvi dveh fašističnih paragrafov iz pravdnih postopnikov in s tem proti izvajanju člena 6 ustave in člena 5 Posebnega statuta londonskega memoranduma.

3. Hkrati je v istem smislu tržaška odvetniška zbornica sprejela resolucijo in jo dala v potrditev celo kuriji predsedstev vseh zbornic v državi.

4. Tik pred tem pa je v poslednjih tednih prišlo do hudih napadov na naše pravice, od katerih naj navedemo samo: zloglasno pismo komisarja dr. Palamare; gonja proti imenovanju predstavnika slovenske gospodarske organizacije v pokrajinsko komisijo za bolniško blagajno trgovcev; dva primera zanikanja pravice uporabe slovenščine v tržaškem pokrajinskem svetu; zavlačevanje dovoljenja za gradnjo Kulturnega doma v Trstu; primeri uveljavljanja fašistične zakonodaje glede krajevnih in krstnih imen na Goriškem, in slednjič ponovna skrunitev spominske plošče padlima žrtvama nacifašističnega nasilja.

Vse to je očitno revanšistično organizacijo ANVGD ohrabrilo, da je izkoristila študentske demonstracije proti atentatom na Južnem Tirolskem, tako da je sklenila spremeniti jih v prvo javno organizirano demonstracijo proti pravicam Slovencev v Trstu. Ni potrebno posebej poudarjati, da nosi zastavo teh demnostracij tržaški poslanec MSI Gefter-Wondrich s svojo interpelacijo.

Spričo vseh teh dejstev bi bilo z naše strani povsem odveč vsakršno opozarjanje pristojnih oblasti na njihovo dolžnost tudi v tem konkretnem primeru napovedanega poskusa prve javne protislovenske in revanšistične demonstracije italijanskega šovinizma.

V poslanski zbornici danes razprava o vprašanju Južne Tirolske

V Rimu je včeraj policija razgnala fašistično demonstracijo študentov

V zvezi z bombnima napadoma v bocenski pokrajini je policija priprla okrog 60 oseb, med njimi tudi nekatere častnike polvojaške organizacije «Schützen» Avstrijski neodvisni dnevnik «Kronen Zeitung» napoveduje nove bombne napade

(Od našega dopisnika)

RIM, 2. — Ponovni atentat južnotirolskih skrajnežev v bocenski pokrajini je močno razburkal italijansko politično javnost in v parlamentu kar dežujejo interpelacije in resolucije v zvezi s stanjem v bocenski pokrajini, ki v taki ali drugačni obliki zahtevajo odločno zadržanje vlade, monarhistična in fasistična interpelacija pa celo preklic sporazuma De Gasperi-Gruber, odvzem italijanskega državljanstva bivšim južnotirolskim optantom in razpust SVP. Resolucija poslancev KD je povsem umirjena in trezna, kar je razumljivo, če upoštevamo, da dosedanje vlade niso brez krivde v razvoju dogodkov, ki so privedli do sedanjega stanja odnosov med nemškim prebivalstvom bocenske pokrajine in italijansko vlado ter med Italijo in Avstrijo.

Komunistični poslanci Pajetta, Ingrao, Giancarlo Pajetta, Vidali in Sannicolò so danes predložili interpelacijo, v kateri poudarjajo, da je sedanje stanje v bocenski pokrajini posledica «pogrešne politike demokristjanskih vlad, ki so v teh poslednjih letih dajali podporo nemškim revanšistom, vodile akcijo proti mednarodni pomiritvi, niso uveljavile statuta Trentinske-Gornjega Poadižja; niso zajamčile nemški manjšini potrebnih avtonomij in priznanih pravic in niso znale prekiniti škodljivo in zločinsko fašistično politiko raznarodovanja in zatiranja, pač pa so pospeševale prevladovanje najbolj nacionalističnih in konservativnih sil v nemški jezikovni skupnosti». Omenjeni poslanci smatrajo, da je v sedanjem resnem položaju potrebno: 1. popolno in prepričljivo spoštovanje pravic nemške manjšine, skladno z določbami ustave in deželnega statuta; 2. pobuda Italije, ki naj stremi za tem, da se uveljavi načelo nedotakljivosti vseh meja po drugi svetovni vojni v korist miru in pomirjenja; 3. pobuda za obnovitev pogajanj z avstrijsko vlado, da bi se ognili nadaljnjim zaostritvam in da bi dosegli sporazumno rešitev spora; 4. politika, ki naj se ogne vsakršnemu nacionalističnemu spopadu in naj uresniči prijateljsko sodelovanje med različnimi narodnostnimi skupinami v Gornjem Poadižju in med avstrijskim in italijanskim narodom».

Monarhisti pa zahtevajo drastične ukrepe italijanske vlade. Medtem ko zatrjujejo, da je vprašanje Južne Tirolske italijansko notranje vprašanje in da je italijanska vlada uveljavila celo večjo avtonomijo bocenske pokrajine kot je predvidena v pariškem sporazumu, poslanci PDI zahtevajo, da vlada «1. pozove Avstrijo pred mednarodno razsodišče v Haagu zaradi točnega tolmačenja sporazuma De Gasperi-Gruber; 2. sporoči tajništvu OZN nesmiselnost in jalovost nadaljnjega pogajanja z Avstrijo; 3. poišče z najbolj energičnimi sredstvi vse naciste, ki so se kakor koli naselili v bocenski pokrajini in jim prepreči, da bi mogli škodovati; 4. prijavi varnostnemu svetu napade, ki jih Avstrija, na različne načine in na različne mestih, z govori, hujskanjem, provokacijami, časopisnimi članki, posegi znotraj naših meja, podžiganjem k nasilju, vrši na naših mejah».

Južnotirolski poslanci Ebner, Riz in Mitterdorfer so predložili interpelacijo, v kateri zahtevajo, da predsednik vlade, notranji in pravosodni minister pojasnijo, kako opravičujejo hišno preiskavo 30. januarja letos na sedežu SVP v Bocnu, glede katere niso navedli nobenega kaznivega dejanja, in kako opravičujejo okoliščino, da se je preiskava izvršila v prisotnosti štirih članov parlamenta, katerim so preiskali tudi njihovo korespondenco, kar je «močno ogorčilo naše prebivalstvo», ki smatra preiskavo za «hudo dejanje političnega preganjanja».

Preiskovalni organi so v zvezi z bombnima atentatoma v bocenski pokrajini priprli do sedaj okrog 60 oseb, med temi tudi nekatere častnike južnotirolskih «brambovcev» (Schuetzen). V nekaterih stanovanjih so našli vojaški in eksplozivni material.

Vse avstrijsko časopisje ugotavlja soglasno, da se je položaj v bocenski pokrajini hudo zaostril. «Kronen Zeitung» celo zatrjuje, da se v Južni Tirolski ne pripisuje več nobene vrednosti nadaljnjim pogajanjem in celo napoveduje nove atentate v bližnjih dneh. Zapadnonemški liberalci izjavljajo, da je «popolna avtonomija Južne Tirolske absolutno nujna». Tajnik skupine liberalnih poslancev Bucher pravi, da se nihče ne bo čudil, če se bo zahteva po ločitvi Južne Tirolske od Italije postavljala z vedno večjo vztrajnostjo, če bo Italija odklanjala popolno avtonomijo te pokrajine.

Med tem se nadaljujejo manifestacije študentov v Bocnu, Trentu in Trstu. V Rimu so fašistični elementi, med njimi tudi nekateri fašistični poslanci, uspeli dati študentovski manifestaciji za Južno Tirolsko izrazito fašistični značaj. Usmerili so se proti avstrijskemu poslaništvu, ki ga je ščitila policija. Proti policiji so metali kamenje, nato pa so se, ob prepevanju fašističnih pesmi, napotili proti Montecitoriu, kjer so prav tako s kamenjem napadli policijo. Štiri študente je policija priprla in jih bo skupno z bratoma Adalbertom in Romolom Badalonijem prijavila sodišču pod obtožbo, da so organizirali fašistično manifestacijo. Sodni oblasti bo policija poročala tudi o zadržanju misovskega poslanca Manca, ki se je udeležil manifestacije z misovskimi poslanci Nicosio, Sponziellom in Delfinom, ki so jih študenti pozdravljali s fašističnim pozdravom in vzklikanjem fašističnih gesel. Skupina fašističnih študentov je s štirimi misovskimi poslanci «vdrla» v poslansko zbornico in podpredsedniku Bucciarelli Ducciju postavila zahtevo po razpustu SVP.

Na današnji seji vlade je Segni poročal o poteku sestanka z avstrijsko delegacijo v Milanu, Scelba in Gonella pa o ukrepih v bocenski pokrajini, da bi izsledili avtorje obeh atentatov; Piccioni pa je poročal o dosedanjem uveljavljenju sporazuma De Gasperi-Gruber. Ministrski svet je naložil Segniju, da jutri v poslanski zbornici, ko bo odgovarjal na interpelacije in resolucije v zvezi z Južno Tirolsko, obrazloži stališče in politiko vlade do tega vprašanja.

V senatni komisiji za zunanje zadeve je danes Segni obširno poročal o pogajanjih med avstrijsko in italijansko delegacijo v Milanu. V diskusijo o tem poročilu so posegli Lussu, Scoccimarro, Ferretti in Greco. Lussu in Scoccimarro sta zlasti poudarila, da je treba uveljaviti čl. 13 in 14 deželnega statuta, da bi razširili pristojnost bocenske pokrajine, ker je to potrebno, da bi dosegli enakopravnost na področju jezika in javnih služb. Lussu je tudi podčrtal, da je še vedno mnenja, da je bila po prvi svetovni vojni velika politična napaka vključitev v italijansko ozemlje tistega dela bocenske pokrajine, ki je bliže Innsbrucka.

Na današnjem zasedanju vodstva PSI je Corona poročal o stanju pogajanj za sestavo občinskih in pokrajinskih odborov v nekaterih mestih. V Firencah je sporazum med KD, PSDI in PSI že zaključen, v Genovi pa se pogajanja še nadaljujejo, a se bodo v kratkem zaključila tako, da bo PSI sodeloval v občinskem odboru, v pokrajinskem odboru pa bo nudil podporo od zunaj. Z namenom, da bi pogajanja v Genovi čim prej zaključili je vodstvo poslalo Corono v Genovo, kjer je danes prisostvoval seji pokrajinskega odbora. Nato je vodstvo PSI proučilo vprašanje Južne Tirolske v zvezi z jutrišnjo debato v poslanski zbornici. Debata je bila zelo živahna, končno pa so prišli do sklepa, da bo PSI zahteval najširše uveljavljenje sporazuma Gruber-De Gasperi in zagovarjal upravno decentralizacijo dežele. PSI hkrati odklanja zahtevo Avstrije po avtonomiji bocenske pokrajine. Končno so obravnavali potek predkongresnih zborovanj sekcij PSI, pri čemer so ugotovili, da je avtonomistična struja napredovala v federacijah Agrigento, Caltanissetta, Enna, Grosseto, Cremona in Ancona, v Riminiju pa je napredovala levica.

Kljub optimističnemu poročilu Corone pa se zdi, da so se pogajanja v Firencah razbila. Pozno ponoči je prišla vest, da niso dosegli sporazuma. Dopisniku ANSA, ki jima je pokazal poročilo o zasedanju vodstva PSI, sta senator Mariotti in dr. Lagorio, predsednik in podpredsednik fiorentinske federacije PSI, odgovorila dobesedno: «V tem trenutku ni nobene možnosti za sporazum.» Po besedah pokrajinskega tajnika PSDI Majerja je baje prišlo do spora, ko so razpravljali o različnem položaju, ki bi nastal med pokrajinskim odborom s predsednikom KPI in morebitnim občinskim odborom z županom KD.

Poslanska zbornica je danes začela razpravo o tako imenovanem «zelenem načrtu», ki naj prispeva k rešitvi hude krize v italijanskem poljedelstvu. Ne gre za organski načrt, kakor priznavajo tudi vladni govorniki, ampak za «prvi korak», ki naj mu v prihodnosti sledijo še drugi. Na popoldanskem zasedanju pa so nadaljevali razpravo o vladni gospodarski politiki na italijanskem Jugu. Jutri bo diskusija o vprašanju Južne Tirolske, z diskusijo o mericionalistični politiki vlade pa bodo nadaljevali prihodnji teden.

V senatu so odobrili posamezne člene zakonskega osnutka o reformi pokojnin vojnih invalidov, jutri pa bodo glasovali o celotnem osnutku.

A. P.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Avdo Humo o petletnem gospodarskem načrtu - Pomoč alžirskim beguncem - Zunanja trgovina FLRJ v letu 1960

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Član jugoslovanske vlade Avdo Humo ugotavlja v «Mednarodni politiki», glasilu Zveze novinarjev Jugoslavije, da sta glavni značilnosti petletnega gospodarskega načrta razvoja Jugoslavije visoka mera povečanja proizvodnje in odstranjevanje razlik v gospodarskih gibanjih. Vrednost skupne proizvodnje v letu 1965 se bo povečala za skoraj 75 odstotkov v odnosu na leto 1960. Narodni dohodek bo povečan od 138 tisoč na 222.000 na prebivalca. Jugoslavija se bo približala industrijsko razvitim državam. Nadaljnji nagel napredek gospodarstva bo omogočen z doseženim gospodarskim uspehom in razvojem socialističnih odnosov. Znano je, da se je skupna proizvodnja zadnjih 15 let povečala za skoraj dva in polkrat. Na področju industrije bo v prihodnjih petih letih prišlo do strukturne spremembe; posebno se bo povečala proizvodnja surovin in industrijskega materiala. Tako se bo med drugim povečala proizvodnja jekla od 1.4 milijona ton na 2.3 milijona ton. Drugi smoter petletnega načrta je odstranjevanje deficita v zunanjetrgovinski bilanci. Težišče izvoza bo usmerjeno na industrijske proizvode, Jugoslavija bo stremela, da razvije svoje gospodarske odnose z inozemstvom na vseh področjih v duhu svoje miroljubne politike aktivne koeksistence.

* * *

Jugoslovanska vlada je danes na poziv OZN za pomoč alžirskim beguncem v Tuniziji in Maroku sklenila, da se alžirskim beguncem v omenjenih državah pošlje kot pomoč razno blago v vrednosti 50 milijonov dinarjev.

* * *

Blagovna izmenjava Jugoslavije z evropskimi državami se je lani povečala za 27 odstotkov, tako da se je udeležba evropskih držav v skupni blagovni izmenjavi Jugoslavije z inozemstvom povečala od 71 odstotkov v letu 1959 na 75 odstotkov v letu 1960. Največje povečanje blagovne izmenjave je bilo zabeleženo z Italijo za 14.4 milijarde; sledijo: Zahodna Nemčija 9.8 milijarde, Vzhodna Nemčija 8.4 milijarde, Avstrija 6 milijard itd.

B. B.

Kennedyjeva poslanica o gospodarstvu ZDA pobija optimistično sliko Eisenhowerja

Predsednik predlaga vrsto ukrepov za ozdravljenje gospodarske krize in očita prejšnji vladi, da ni izkoristila vseh gospodarskih zmogljivosti V ponedeljek bo Kennedy poslal kongresu poslanico o plačilni bilanci Januarja 5,4 milijona brezposelnih

WASHINGTON, 2. — Predsednik Kennedy je poslal danes kongresu posebno poslanico, v kateri predlaga program 12 tock za olajšanje gospodarske krize ter predlaga ukrepe za pospešitev industrijskega razvoja. Program vsebuje med drugim:

1. Znižanje dolgoročne obrestne mere z namenom spodbujanja investicij. 2. Zvišanje federalnih in krajevnih izdatkov na področju gradbeništva ter zveznih izdatkov na področju obrambe. 3. Vrsto ukrepov za pomoč brezposelnim in še posebno prizadetim področjem. 4. Zvišanje socialnih podpor za 4 milijone in polvdov, starih in onemoglih ter zvišanje minimalnih mezd.

Kennedy napoveduje v 75 dneh nove ukrepe, če se bodo ti pokazali za nezadostne.

Kar se tiče obrestne mere, pravi Kennedyjeva poslanica, da sta zaklad in sistem federalne rezerve že sprejela nekatere ukrepe za znižanje dolgoročne obrestne mere in za zvišanje količne razpoložljive ga denarja, pri čemer bodo kratkoročne obresti ostale na sedanji višini, da se ne bi spodbujal nov beg kapitala v tujino.

S tem v zvezi pravi poslanica, da bo predsednik napovedal nove ukrepe za pritegovanje likvidnega mednarodnega kapitala v ZDA v svoji poslanici, ki se bo tikala plačilne bilance, in ki bo predložena kongresu v ponedeljek.

Kar se tiče minimalnih mezd, ki znašajo sedaj en dolar, zahteva predsednik, naj se mezde takoj zvišajo na en dolar in 15, v dveh letih pa na en dolar in 25.

Predsednik je poslal brzojavke 97 občinskim upravam, katere poziva, naj pregledajo svoje urbanistične načrte. Njegov namen je tudi pospešiti razdeljevanje podpor za zidanje zavodov.

Predsednik napoveduje, da bo pozneje predlagal reformo dohodninskega davka, ki naj spodbuja investicije, ne da bi zmanjšala državne dohodke.

Kennedy poudarja važnost, ki jo imajo za gospodarski napredek ukrepi, ki jih misli sprejeti na področju šolstva, zdravstva in znanstvenih raziskovanj, ter za zaščito naravnih bogastev v državi.

Poslanica napoveduje ustanovitev «posvetovalnega odbora delo-delodajalci», v katerem bodo zastopani sindikati, delodajalci, vlada in javnost in ki se bo ukvarjal z avtomatizacijo, proizvodnostjo, cenami in socialnim mirom.

V začetku pravi poslanica med drugim: «Amerika ima človeške in materialne vire, ki so potrebni za zadostitev potreb državne varnosti in obveznosti, ki izhajajo iz njene funkcije vodilne države in iz potrebe, da hkrati doseže večjo notranjo blaginjo. Toda naša država se je vedno postavljala pod svoje gospodarske sposobnosti. V zadnjih sedmih letih se je ritem razvoja na zaskrbljujoč način manjšal. V zadnjih treh letih in pol je razlika med tem, kar lahko proizvajamo, in tem, kar dejansko proizvajamo, grozila, da postane kronična. Lansko leto se je naše gospodarsko stanje poslabšalo zaradi recesije in zaradi izgube zlata.»

Predsednik pravi dalje, da ni mogoče pričakovati, da se bodo v enem letu popravile pomanjkljivosti, ki so se nabrale v več letih. Realistični smotri za leto 1961 so: preobrniti težnjo gospodarskega vpadanja, zmanjšati raven neizkoriščene zmogljivosti, zmanjšati razsipnost in brezposelnost in hkrati ohraniti razumno stabilnost cen.

«Zvišanje delovne sile in proizvodnosti daje podlago za letno zvišanje zmogljivosti za 3,5 odstotka v ritmu razvoja celotnega državnega proizvoda. To ni dovolj. Naš ritem razvojne sposobnosti se lahko zviša in se mora zvišati. Toda v zadnjih letih ni gospodarstvo doseglo niti tega. Po vrhuncu, ki ga je dosegel ciklus poslov v drugem trimesečju 1953, do anemične poživitve sedem let pozneje se je bruto državna proizvodnja zvišala samo za 2,5 odstotka letno. Izkoriščanje vseh naših zmogljivosti je današnje najnujnejše gospodarsko vprašanje. Leta 1960 je celotna ameriška gospodarska proizvodnja znašala 503 milijarde dolarjev. V četrtem trimesečju 1960 bi proizvodnja lahko bila višja za 8 odstotkov od dejanske proizvodnje. Več kakor poldrug milijon brezposelnih bi lahko dobil delo.

Leta 1960 bi celotni dohodki posameznikov lahko bili višji za 20 milijard dolarjev. Dobički podjetij bi lahko bili višji za 5 milijard dolarjev. Vse to bi se lahko doseglo z delovno silo, materialom in s stroji, ki so že na razpolago, ne da bi forsirali proizvodno zmogljivost in ne da bi povzročili inflacijo. Gospodarski rezultati v letu 1960, ne samo da so bili precej nižji od obstoječe zmogljivosti, temveč so bili tudi nižji od skromne ravni, ki jo je prejšnja uprava hotela doseči. Tudi ko bo recesija prenehala in se bo gospodarska dejavnost znova razmahnila, bo še vedno ostalo vprašanje neizkoriščenega potenciala. Če govorimo realistično, ne moremo izključiti možnosti nadaljnjega poslabšanja položaja, če ne bi nastopili.»

«Zvezni proračun bi lahko postal orodje blaginje in stabilnosti. Če bi gospodarstvo delovalo z vsem svojim potencialom, bi sedanji sistem zveznih dohodkov zbral nad 90 milijard dolarjev v davčnem letu 1962 namesto 82 milijard in 300 milijonov, ki jih predvideva Eisenhowerjev proračun.»

Poslanica pravi tudi, da bo vlada uporabila mogočno orodje davčne in denarne politike, da zaustavi sleherno težnjo po inflaciji v prihodnosti.

Kot rezultat napovedanih ukrepov se bo povečal dotok fondov z manjšimi obrestmi na dolg rok za finansiranje produktivnih investicij. Ukrepe za okrepitev te sposobnosti države in za pritegnitev v mednarodnem merilu likvidnih fondov bo predsednik obrazložil v svoji poslanici o plačilni bilanci.

Ameriški državni podtajnik za trgovino Gudeman je sporočil, da je primanjkljaj ameriške plačilne bilance znašal lani 3 milijarde 800 milijonov dolarjev. Leta 1959 je ta primanjkljaj dosegel rekordno število 3 milijarde 900 milijonov dolarjev.

V uradnih krogih sporočajo, da je bilo januarja v ZDA 5 milijonov 400 tisoč brezposelnih. Od decembra do januarja se je število brezposelnih zvišalo za 900.000.

Jugoslavija-ZAR

KAIRO, 2. — Prvo zasedanje mešanega gospodarskega odbora Jugoslavije in Združene arabske republike, ki bi se moralo začeti 4. februarja v Kairu, je bilo odloženo zaradi nepričakovane bolezni podpredsednika vlade Združene arabske republike Abdula Latifa El Bogdadija, vodje delegacije ZAR. Zaradi odložitve zasedanja je odložen tudi obisk podpredsednika zveznega izvršnega sveta Jugoslavije Mijalka Todorovića in odhod jugoslovanske gospodarske delegacije v Kairo.

Zasedanje donavske komisije

BUDIMPEŠTA, 2. — Po dvotedenskem delu v Budimpešti se je končalo redno zasedanje donavske komisije. Na zasedanju je bil med drugim sprejet načrt enotnih carinskih predpisov na Donavi, kar bo prispevalo k poenostavljenju carinskega postopka in hitrejši plovbi.

Kitajska in Laos

VIENTIAN, 2. — Uporniška vlada Bun Uma javlja, da so začeli «veliko ofenzivo» da bi znova zasedli planoto Giare, in da so uporniške čete «že dosegle nekaj uspehov».

V Pekingu je kitajski zunanji minister izjavil, da je načrt ZDA intervenirati na vsem južnovzhodnem azijskem področju. Pripomnil je, da ZDA nezakonito podpirajo uporniško vlado v Laosu in da je sovjetska podpora zakoniti vladi v skladu z mednarodnimi običaji, ker se pomoč daje na podlagi sporazuma z zakonito vlado. «Če bi zakonita vlada princa Suvane Fume zahtevala pomoč od kitajske vlade, ji jo bo kitajska vlada dala.» Pripomnil je, da je kitajska vlada naklonjena predlogom za nov sestanek držav, ki so sodelovale na ženevski konferenci ali pa širši konferenci, kakor jo predlaga kamboški princ Sihanuk. Dalje je naklonjena obnovitvi mednarodne nadzorstvene komisije.

Na koncu je minister izjavil, da je kitajska vlada vodila politiko nevmešavanja v Laosu, in poudaril, da gre za notranjo zadevo, ki jo mora rešiti samo laoško ljudstvo.

—«—

WASHINGTON, 2. — Sedem priletnih žensk je zgubilo življenje med požarom, ki je nastal v nekem zavetišču za priletne in ki je deloma uničil zavetišče.

Nove obtožbe proti Belgiji med razpravo o Kongu v OZN

Protest Burme, Indije, ZAR in SZ zaradi belgijskih spletk v Ruandi Urundi

NEW YORK, 2. — Seja Varnostnega sveta v zvezi s Kongom se je nadaljevala danes popoldne in zvečer. Na popoldanski seji je cejlonski delegat odločno protestiral proti aretaciji Lumumbe in njegovi premestitvi v Katango.

Zahteval je naslednje ukrepe: razorožitev in razpustitev Mobutujevih čet; osvoboditev zaprtih poslancev in ministrov; izgon belgijskih vojakov, tehnikov in svetovalcev; zakoniti vladi naj se dajo na razpolago kongoška pristanišča in letališča. Belgiji naj se prepove, da uporablja ozemlje Ruanda Urundi za svoje napadalne operacije proti Kongu.

Delegat Malija je pozval ZDA, naj menjajo svojo politiko do Konga in do Lumumbe. Namignil je na možnost, da Mali umakne svoje čete iz Konga in pripomnil: «Pridržujemo si popolno svobodo akcije, če bo stanje v Kongu ostalo tako, kakršno je, in če bodo kolonialisti ostali gospodarji te dežele.»

Zatem je obsodil intervencijo bivšega francoskega Konga, ki služi kot oporišče za operacije proti bivšemu belgijskemu Kongu.

Obsodil je tudi zaroto, ki sta jo pripravljala Mobutu in Bomboko skupno s predsednikom bivšega francoskega Konga Julujem ter s tajnikom NATO Spaakom in drugimi belgijskimi osebnostmi za umor Lumumbe.

Omenjene osebnosti so sprejele delegacijo, ki sta jo bila imenovala Mobutu in Bomboko. Nato so poslali v Leopoldville 400 milijonov frankov, da jih izročijo tolpi morilcev, ki so imeli nalogo umoriti Lumumbo.

Indijski delegat je poudaril, da Varnostni svet ne more sprejeti učinkovitih ukrepov brez sporazuma med velikimi državami, in je pozval te države, naj se sporazumejo «o najmanjših političnih ukrepih glede Konga».

Obsodil je zatem odkrit in prikrit vojaški vpliv Belgije, zahteval izpustitev Lumumbe in sklicanje kongoškega parlamenta. Zahteval je tudi, naj preneha pošiljanje orožja v Kongo in prihajanje vojaškega osebja, ter nevtralizacijo vseh kongoških sil, vštevši privatne vojake. Poudaril je, da bi morala OZN prevzeti nalogo vzdrževanja reda, dokler ne bo kongoška vojska postala disciplinirana sila, podrejena zakoniti in ustavni vladi.

Stalni predstavniki Burme, Indije, SZ in ZAR v OZN so poslali predsedniku skupščine OZN pismo, s katerim protestirajo, ker je Belgija proglasila neodvisno republiko na ozemlju Ruanda. V pismu pozivajo predsednika skupščine OZN, naj opozori Belgijo na resolucijo skupščine OZN, ki poudarjajo, da se mora ohraniti enotnost ozemlja Ruanda Urundi, in da mora kralj začasno ostati na oblasti.

—«—

Dolg razgovor De Gaulle-Mollet

PARIZ, 2. — Predsednik de Gaulle je sklenil, da ne bo zahteval od parlamenta obnovitve posebnih pooblastil, ki mu je dobil pred enim letom, in ki potečejo v nedeljo. Posebna pooblastila pa še dalje velja- la veljati, odkar jih je leta 1956 dobil tedanji predsednik vlade Mollet.

De Gaulle se je danes razgovarjal poldrugo uro z Molletom. S tem v zvezi se politični opazovalci sprašujejo, ali ne bodo socialisti morda vstopili v Debrejevo vlado.

Ceprav ni še nič znanega, o čem sta se de Gaulle in Mollet razgovarjala, domnevajo opazovalci, da že trajanje razgovora (poldrugo uro) dopušča številne domneve. Nekateri menijo, da je bil glavni predmet razgovorov položaj v Alžiriji in možnosti pogajanja za mir. Baje je de Gaulle povabil Molleta, ki je pristaš pogajanj z alžirsko vlado, naj vstopi v Debrejevo vlado, ali pa naj v ta namen pooblasti eno ali več socialističnih osebnosti. Toda znano je, da socialistična stranka nasprotuje sodelovanju v vladi in tudi sedanjemu sestavu skupščine.

Končno ni izključeno, da spada današnji razgovor v okvir periodičnih posvetovanj de Gaulla z voditelji glavnih strank.

Zunanji minister de Murville je danes na tiskovni konferenci izjavil, da je končni smoter francoske politike ustanovitev «velike evropske konfederacije». Dejal je, da ima ustanovitev skupnega tržišča nujne posledice na političnem področju.

Važna pripomba ministra je tudi, da so po njegovem mnenju ameriške volitve povzročile temeljito spremembo, kar bo narekovalo splošno revizijo mednarodne politike tako v ZDA kakor v drugih državah.

Mac Millan 3. aprila v Washingtonu

LONDON, 2. — Danes so uradno sporočili, da bo Mac Millan prišel 3. aprila v Washington, kjer se bo sestal s Kennedyjem. Mac Millan bo odšel na počitnice s svojo soprogo v Zahodno Indijo od 24. marca do 3. aprila. V Washington bo prispel 3. aprila in istega dne bo prišel iz Londona v Washington tudi angleški zunanji minister lord Home.

Predstavnik Bele hiše Salinger je izjavil, da se bosta Kennedy in Mac Millan neuradno razgovarjala o mednarodnem položaju, in da bo šlo za «delovni obisk». Računajo, da bo Mac Millan ostal v ZDA več dni. Ni še znano, ali bo obiskal tudi Kanado. Njegov povratek v London je določen za 11. aprila.

V spodnji zbornici je Mac Millan izjavil, da nima namena prisostvovati zasedanju skupščine OZN, ki bo prihodnji mesec razpravljala o razorožitvi.

KOPENHAGEN, 2. — Uradno javljajo, da se bo danski ministrski predsednik Kampmann sestal s Kennedyjem 14. februarja v Washingtonu.

—«—

Obtožnica proti Eichmannu

JERUZALEM, 2. — Proces proti Eichmannu se bo začel 15. marca. Obtožnica našteva naslednje obtožbe: 1. Deportacija nad pol milijona Poljakov. 2. Deportacija sto civilistov, med katerimi mnogo otrok iz vasi Lidice. 3. Deportacija 14 tisoč Slovencev. 4. Interniranje ciganskih skupnosti v koncentracijskih taboriščih in njih uničevanje.

Sledijo zločini proti Židom: 1. Izvrševanje načrta za uničenje vsega židovskega prebivalstva; načrt je znan pod imenom «dokončna rešitev židovskega vprašanja». 2. Pokol milijonov Židov v koncentracijskih taboriščih. 3. Sterilizacija nemških Židov in Židov na zasedenih ozemljih z namenom uničenja židovskega ljudstva.

Novo je pri tem, da se je obtožnica raztegnila na zločine, ki niso bili izvršeni izrecno proti Židom. Izrael je mnenja, da ima pravico sodno postopati proti Eichmannu tudi v imenu človeštva za zločine, izvršene proti nežidovskemu prebivalstvu poljske, češke in slovenske narodnosti ter proti ciganom.

—«—

Tiskovna konferenca obrambnega ministra ZDA

Na svoji prvi tiskovni konferenci je ameriški obrambni minister McNamara obravnaval naslednje argumente: razmestitev oboroženih sil; modernizacija vojaške opreme; jedrski poskusi; reorganizacija obrambnega ministrstva; družine ameriških vojakov v tujini. Glede prvega vprašanja je pojasnil, da gre predvsem za zmanjšanje števila oporišč na domačih tleh; vojaška oprema zadeva raketne izstrelke vrste «Atlas», «Titan» in «Minuteman», ki jih bodo izročili vojski pred predvidenim rokom. Isto velja tudi za atomske podmornice vrste «Polaris»: izročili jih bodo deset mesecev pred rokom. Glede jedrskih poskusov ni dal nobene izjave; omejil se je le na Kennedyjev govor, ko je dejal, da orel, ki predstavlja uradni emblem ZDA, drži v krempljih strele in oljkovo vejico. 287.000 družinskih članov ameriških vojakov v tujini ne bodo odpoklicali, ampak bodo prištedili s tem, da jim bodo pošiljali ameriško potrošno blago.

—«—

BONN, 2. — V zahodnem Berlinu so se začeli uradni trgovinski razgovori med predstavniki Poljske in Zahodne Nemčije. Namen razgovorov je vnesti nekatere spremembe v trgovinski sporazum med obema državama, ki je bil sklenjen lanskega aprila in ki se tiče letošnjega in prihodnjega leta.

Potniki ladje «Santa Maria» so se izkrcali v Recife

Ni še znana usoda ladje - V mednarodnih vodah čakata ena španska in ena portugalska vojna ladja

RECIFE, 2. — Ob 16. uri po srednjeevropskem času se je začelo izkrcavanje potnikov s portugalske ladje «Santa Maria». Ladja se je vsidrala 500 metrov od pomola in potnike so prevažali na kopno z remorkerji.

Pomol so zastražili brazilski mornarji. Navzoči so bili konzuli ZDA, Španije, Nizozemske in Portugalske. V skladu s pomorskimi določbami je portugalska ladja razobesila brazilsko zastavo. Kakor je sporočilo ministrstvo brazilske mornarice, so se izkrcali tudi člani posadke, ki želijo zapustiti ladjo.

Ameriški admiral Allen Smith pravi v svojem zadnjem poročilu, da je bil admiral brazilske mornarice Fernandes obveščen, da se 85 odstotkov moštva z ladje «Santa Maria» namerava izkrcati. Admiral je dejal, da ladja s tako tonažo, kakršno ima portugalska ladja, ne more odpluti na odprto morje s 15 odstotki normalnega moštva. Zato je mogoče, da ladji ne bodo dovolili, da zapusti pristanišče.

Na vsak način je usoda ladje še negotova. Pozno ponoči so prišle še nepotrjene novice, da je ladjo zasedlo brazilsko vojaštvo.

Se prej so govorili, da Galvau ne bodo dovolili, da se oskrbi z vodo in gorivom, če se bo odločil, da spet zapluje v mednarodne vode.

Toda v mednarodnih vodah čakata ladjo španska križarka «Canarias» in portugalska torpedovka «Lima», ki imata ukaz ladjo napasti.

General Delgado je izjavil nekemu časnikarju, da Galvao ne misli izročiti ladje njenim lastnikom in da bodo «sprejeli primerne izredne ukrepe», če bo prišlo do spora. Delgado je izjavil, da je bil danes ponoči od 3.30 do 5.30 na ladji «Santa Maria» in da se je razgovarjal z Galvaom.

Galvao je poslal včeraj z ladje tisku poslanico, v kateri pravi: «Hoteli smo in pri tem smo uspeli pokazati, da Salazar ni neranljiv. Dejansko smo v vojni s portugalsko diktaturo in tudi proti španski diktaturi, ker smo se vključili v iberijski osvobodilni revolucionarni direktorij. Ne gre samo za to, da se rešimo Salazarja, temveč tudi da uresničimo pravo revolucijo v portugalski družbi in da odpremo vrata napredku in neodvisnosti prekomorskih ozemelj. Te besede izrekam v trenutku, ko se zmagovito zaključuje prva vojaška akcija sil pod mojim poveljstvom, ki so jedro prihodnje osvobodilne vojske Španije in Portugalske».

Bonnski predlogi za finančno podporo Washingtonu

BONN, 2. — Zvezni minister za gospodarstvo Erhard je izročil nocoj ameriškemu poslaniku nemške predloge za finančno podporo Washingtonu. Takoj nato so se začeli razgovori v zvezi s temi predlogi. Sredstva, s katerimi predlaga bonnska vlada, naj bi zmanjšali primanjkljaj v ameriški plačilni bilanci, so: 1. Predčasno vračilo nemških povojnih dolgov, ki znašajo 2 milijardi in pol mark. 2. Prispevek milijarde mark v ameriški sklad za pomoč nezadostno razvitim deželam. 3. Tajnost plačilo naročil orožja pri ameriški industriji v znesku 600 milijonov mark in predujmi na prihodnja naročila. 4. Zvišanje nemškega deleža za stroške NATO.

Kljub ameriški želji ni bonnska vlada sprejela možnosti, da bi prevzela stroške ameriške vojaške pomoči Grčiji in Turčiji. Bonnska vlada predlaga ustanovitev skupnega atlantskega sklada, ki bi moral skrbeti za to finansiranje.

Bruce poslanik ZDA v Londonu

WASHINGTON, 2. — David Bruce je bil danes imenovan za ameriškega veleposlanika v Veliki Britaniji. Bruce, ki bo imel 12. februarja 63 let, je bil ameriški veleposlanik v Franciji in v Zahodni Nemčiji. Diplomatsko kariero je začel leta 1925.

WASHINGTON, 2. — Predsednik Kennedy je sporočil, da bo general Norstad še naprej ostal vrhovni poveljnik zavezniških sil v Evropi. General Norstad se je razgovarjal davi s Kennedy

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10, najnižja 3.4, ob 19. uri 7.3 stopinje, zračni tlak 996.2 pada, veter 4 km jugovzhodnik, vlage 58 odst., nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9.3 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 3. februarja Blaž
Sonce vzide ob 7.25 in zatone ob 17.13. Dolžina dneva 9.48. Luna vzide ob 20.02 in zatone ob 8.0
Jutri, SOBOTA, 4. februarja Bojana

Spreminjanje protitirolskih demonstracij v protislovenske

Znana revanšistična organizacija «za Julijsko krajino in Dalmacijo» organizira za danes svojo prvo protislovensko demonstracijo!

Nekaj stotin študentov pomorske šole (Istituto Nautico), trgovske (Carli) in industrijske (Volta) šole je včeraj zapustilo pouk in je manifestiralo po tržaških ulicah v zvezi z atentati v Južni Tirolski. Študentje so se zbrali pred Rossettijevim spomenikom s katerega so gasilci v noči med sredo in četrtkom sneli italijansko zastavo.

Toda tudi tokrat, kot vedno pri vseh dosedanjih podobnih protitirolskih demonstracijah, so vodilni — aktivisti — med demonstranti skušali tudi včerajšnje demonstracije spremeniti v protislovenske. Tudi včeraj so se namreč slišali v tem smislu klici zlasti proti dvojezičnosti in podobno.

Hkrati pa je «Nacionalno združenje Julijska krajina in Dalmacija» (Dalmacija!) v videmskem fašističnem «Messaggero Veneto» objavilo naslednji «uradni» poziv na javne protislovenske demonstracije in sicer proti dvojezičnosti. Poziv se glasi:

«Na zahtevo deželnega predsedstva «Mladinskih jadranskih skupin Nacionalnega združenja Julijska krajina in Dalmacija» je za danes ob 18. uri sklican Mladinski odbor za budnost, ki so ga ustanovile Mladinske skupine delavcev, študentov in visokošolcev, da bi koordinirale pobude in protestne manifestacije proti uvedbi dvojezičnosti v Trstu. Študentska združenja so sklenila, da bodo prekinila vse manifestacije, ki so za danes na sporedu, vključno protestno stavko zaradi atentatov v Gornjem Poadižju, da bi povezano organizirale manifestacijo, ki bi bila primerna za težino trenutka».

Gornji poziv je že sam po sebi dovolj zgovoren, saj gre za prvo akcijo pred kratkim ustanovljenega nič manj kot deželnega predsedstva vseh mladinskih skupin vključenih v znamenito iredentistično in šovinistično, revanšistično organizacijo «Associazione Nazionale Venezia Giulia e Dalmazia», ki je bila ustanovljena prav zaradi borbe proti dvojezičnosti, kot smo o tem v našem dnevniku pred tedni že pisali. Zlasti moramo poudariti, da gre predvsem za izrazito revanšistično organizacijo, o čemer dovolj zgovorno priča že sam njen naziv. Ni dvoma, da gre tudi za prvi primer, ko ta organizacija povsem javno in odkrito izkorišča protitirolske demonstracije, da bi jih spremenila v protislovenske.

Pozanimali smo se, kaj je «Mladinski odbor za budnost» sinoči na svojem sestanku ob 18. uri sklenil. Seveda nismo mogli zvedeti podrobnosti; rečeno nam je bilo samo, da je nekak «uradni» sklep proglasitev stavke v vseh italijanskih srednjih šolah in verjetno tudi na univerzi. Ne vemo pa, kaj so «neuradno» sklenili.

Če se spomnimo na dosedanji način izvajanja podobnih stavk, bomo danes verjetno priča, kako aktivisti omenjenega «Odbora za budnost» branijo učencem vstop v šolo in jih uvrščajo v povorko za izvedbo demonstracij. Iz besedila poziva ANVGD pa sledi, da bodo te demonstracije naperjene proti Slovencem in njihovim ustanovam in zakonitim ter mednarodnim priznanim pravicam.

Seveda nam ni znano, kaj nameravajo ukreniti za šolo ter red in mir odgovorne oblasti, zlasti pa tiste oblasti, ki bi morale preprečiti to najnovejšo ofenzivo izrazito revanšistične organizacije proti tržaškim Slovencem. Iz dosedanjih izkušenj vemo, da se podobne zadeve izvajajo s tihim pristankom in blagoslovom šolskih oblasti ter da tudi organi javne varnosti skoro vedno dopuščajo, da se podobne demonstracije izvedejo do kraja. O tem smo v naši kroniki tržaških dogodkov morali že večkrat poročati. Zato smo radovedni, kaj bodo te in take odgovorne oblasti ukrenile danes.

Spričo vsega tega tudi slovenski študentje upravičeno pričakujejo in zahtevajo, da iste šolske oblasti popravijo krivico, ki so jo storile, ko so odredile, da se pišejo spisi o evropski skupnosti (ki naj vsaj po namenih združuje brez diskriminacij vse narode Evrope), tudi v slovenskih srednjih šolah izključno v italijanščini. Očitno gre za ponoven grob primer zapostavljanja materinskega jezika slovenskih študentov in so zato povsem upravičene njih zahteve, da bi morali pisati prav na to temo v svojem jeziku.

Bodo šolske oblasti pokazale glede tega vprašanja vsaj senčico razumevanja, bodo pri protestih slovenskih študentov upoštevale enako merilo, ki ga uporabljajo za italijanske?

—«»—

Javna razprava o romanu «Materada»

Sinoči je bila v dvorani kulturno-umetniškega krožka javna literarna razprava o romanu «Materada» mladega istrskega pisatelja Fulvia Tomizze. Knjigo je izdala založba «Mondadori» v Milanu in je zbudila precejšnje zanimanje italijanske kritike, ki jo je pohvalila. Predlagali so jo tudi za nagradi «Bagutta» in «Crotone». Roman je orisal občinstvu Aurelio Ciacchi, ki je poudaril zlasti pripovedni dar mladega pisatelja. Sledila je razprava, v katero je poseglo mnogo navzočih.

—«»—

Pokrajinski odbor razpravljal o proračunu

Sinoči se je sestal tržaški pokrajinski odbor. Na seji je predsednik pokrajine dr. Deli. se poročal o pokrajinskem proračunu za leto 1961, nakar je sledilo razpravljanje. O proračunu bodo razpravljali še na prihodnjih sejah pokrajinskega odbora, nakar ga bodo predložili pokrajinskemu svetu.

—«»—

Občina bo imela 1953 milijonov primanjkljaja

Občinski svet je odobril proračun za leto 1960 prvič v predpisanem roku, to je še pred pričetkom leta, in sicer 28. decembra 1959. Vsa ta naglica in prizadevnost pa nista nič pomagali, ker je pokrajinski upravni odbor, ki opravlja nalogo nadzorne oblasti, odobril ta proračun šele 22. decembra lani, to je šest dni manj kot v letu dni po njegovi odobritvi v občinskem svetu. Zaradi tega je trpelo delo občinske uprave, ki se je morala pri svojih mesečnih izdatkih ravnati po 1 dvanajstinki letnega izdatka prejšnjega proračuna.

Zaradi tega je razumljivo, da se občinski upravi ni več mudilo za sestavo proračuna za leto 1961 ter da je občinski odbor šele sedaj razpravljal o proračunu, nakar bo prišel pred občinski svet. Ta proračun predvideva povečanje primanjkljaja v primerjavi z lanskim proračunom za 95 milijonov lir, tako da bo znašal 1 milijardo 953 milijonov. Med drugim bo imela občina letos skoraj gotovo že izdatke za mestne redarje in večje stroške za mestno čistočo, saj bodo končno zvišali število smetarjev za 52. Občinska uprava pa upa, da bo imela nekaj več dohodkov od družinskega davka, saj so vpisali v davčni seznam 153 davkoplačevalcev, ki že tri leta ne plačujejo družinskega davka in ki ga bodo torej sedaj plačali za vsa tri leta. Med temi je tudi največja delničarka podjetja «Arrigoni» Luisa Sanguinetti, ki so ji naložili 30 milijonov 700.000 lir davčne osnove, in bo morala plačati za vsako leto nad 5 milijonov davka.

Izpred kazenskega sodišča

Mila kazen za trgovce obtožene namernega stečaja

Obtoženi so bili, da so si prilastili star avto fiat, 8.000 kosov opeke in 60 kg drv

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschini, so se zagovarjale včeraj tri osebe, ki so bile obtožene raznih prekrškov v zvezi s stečajem podjetja «SECCEMA» s sedežem v Ul. Valdirivo 36. Stečaj podjetja je bil uradno proglašen z odlokom tržaškega sodišča 3. julija 1957.

Na zatožno klop so včeraj sedle naslednje osebe: Luigi Tempesti star 50 let sedaj stanujoč v Milanu; Ermenegilda Maria Darma Milan stara 38 let, stanujoča v Milanu; Giuseppe Bordon star 39 let iz Ul. Costalunga 193. Vsi trije obtoženci so se znašli v priporu koncem lanskega leta, toda kasneje so jih izpustili na začasno svobodo.

Sodišče je pri svoji razsodbi upoštevalo razna dejstva, ki so prišla na dan med razpravo ter vse olajševalne okoliščine. Zato je bilo razmeroma milo pri odmeritvi kazni.

Česa so bile pravzaprav obtožene navedene osebe? Tempestija so predvsem dolžili, da ni v svojem svojstvu zadnjega upravitelja družbe SECCEMA (Società edilizia costruzioni e commercio per l'estero materiali e affini), v razdobju med 19. septembrom 1954 in 2. septembrom 1957 zabeležil v družbinih knjigah razne akte ter, da je s tem onemogočil ugotovitev resničnega lastninskega stanja družbe.

Dolžili so ga nadalje, skupno z Milan Darmo, da je izločil iz sklada, ki bi moral po možnosti kriti zahteve upnikov, en avtomobil znamke Fiat 1100 E, 1511 votlih in 6000 navadnih kosov opeke ter 60 kg drv. Vsi ti predmeti so bili last podjetja SECCEMA. Sodišče jih je bilo zaseglo 21. marca 1955. leta, na zahtevo upnika Emilia Sandalija ter jih izročilo v varstvo omenjenima obtožencema.

Končno so dolžili Tempestija, da je skupno z Milan Darmo podal neko lažno izjavo na izredni seji delničarjev družbe SECCEMA dne 18. septembra 1954 glede povečanja družbenega kapitala od 50.000 lir na 900.000 lir. Tempesti bi bil izjavil, da je bila ta vsota že popolnoma izplačana.

Milan Darma pa je bila obtožena, da je do 18. septembra 1954 povzročila skupno s tretjim obtožencem (ki je vršil posle pomočnika upravitelja) v knjigovodstvu tako stanje, da ni bilo mogoče ugotoviti dejanskega premoženjskega stanja družbe. Obdolžena je bila nadalje istih prekrškov kot Tempesti glede prisvojitve raznega blaga in lažne izjave glede družbinega kapitala. Pripomniti je še treba, da je ženska bila upraviteljica SECCEMA do dneva, ko se je vršila izredna seja delničarjev in sicer v septembru 1954. leta

Bordona so končno obtožili, da je sodeloval z obtoženko pri prikrivanju dejanskega lastninskega položaja družbe.

Državni tožilec je bil zahteval za vse tri obtožence zelo visoke kazni in sicer 4 leta zapora za Tempestija in Milan Darmo ter 3 leta za Bordona. Sodniki pa so menili, da Tempesti ni ničesar zagrešil glede obtožbe lažne izjave o družbinem kapitalu. Glede obtožbe, ki zadeva protizakonito prilaščanje avtomobila, opeke in drv, je sodišče odločilo, da inkriminirano dejanje ni kaznivo. Obtožbo namernega stečaja pa je spremenilo v navadni stečaj, proti kateremu ni uvedlo kazenskega postopka zaradi amnestije. Obsodilo pa je Darmo Milan zaradi lažne izjave na 2 leti zapora. To kazen pa obsojenka ne bo prestala, ker je pomiloščena.

—«»—

Nezadovoljstvo občine zaradi zvišanja tarif openskega tramvaja

S prvim februarjem je ravnateljstvo openskega tramvaja, to je družbe malih železnic, zvišalo prevozne tarife za abonmaje in za povratne vozovnice za 20 odstotkov, s čimer so najbolj prizadeti delavci, uradniki, dijaki in vajenci, medtem ko je ostala cena navadnih vozovnic enaka. Proti temu so prizadeti potniki tramvaja odločno protestirali in o stvari so spregovorili tudi v občinskem svetu. Tu je podžupan prof. Cumbat odgovoril, da ni podjetje sploh vprašalo občine za pooblastilo, da zviša tarife. Podjetje se je obrnilo samo na inšpektorat za motorizacijo, ki je državni organ in ki daje dovoljenja za zvišanje tarif za prevozna sredstva in proge, ki uživajo državno koncesijo. Zaradi tega je tržaško županstvo pisalo inšpektoratu za motorizacijo pismo, v katerem se je med drugim pritožilo, da sploh ni bilo obveščeno o stvari ter da je zvedelo za stvar posredno. Poleg tega je županstvo poudarilo, da je še toliko bolj neupravičeno višati ceno, ker bo z 28. oktobrom openski tramvaj prešel pod občinsko upravo.

Po drugi strani je županstvo protestiralo pri ravnateljstvu podjetja, ker je samovoljno zvišalo tarife tudi na pomožnih avtobusih, za katere je pristojna občinska uprava, kajti inšpektorat za motorizacijo je lahko dovolil le zvišanje tarif na tramvaju, ker spadajo izvenmestne tramvajske proge v njegovo pristojnost.

Ukrep ravnateljstva openskega tramvaja ni le popolnoma neupravičen ampak tudi nesocialen, saj so z njim prizadeti ravno delovni sloji prebivalstva, ker morajo plačevati več za vožnje na delo oziroma v šolo.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNISTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338

NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, nedeljska 40 din — Nedeljska: letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Stavkajoči delavci AFA in SAIFAC so včeraj manifestirali po ulicah

Včeraj je bila enotna stavka delavcev CRDA Trsta in Tržiča
Zagotovila podprefekta Cappona - Novih deset odpustov

Tudi včerajšnja stavka v obratih CRDA je zajela vse delavce Tovarne strojev, ladjedelnic Sv. Marka, delavnice mostov in žerjavov v Trstu ter ladjedelnice v Tržiču. Poleg tega je stavkal tudi visok odstotek uradnikov.

Popoldne so se sestali v Gorici sindikalni predstavniki petih organizacij, ki enotno sodelujejo pri stavki v CRDA in so podrobno proučili položaj v podjetju in nekatere podrobnosti glede delavskih zahtev. Bili so soglasno mnenja, da je treba s stavkovnim gibanjem nadaljevati, ker so delavske zahteve upravičene in je ravnateljstvo CRDA treba prisiliti, da popusti. Dogovorili so se, da se bodo ponovno sestali v soboto, ko bodo določili datum in oblike nove stavke.

* * *

Tudi včeraj se je nadaljevala enotna stavka delavcev AFA in SAIFAC. Dopoldne so delavci odšli v povorki po mestnih ulicah na Trg Unità, kjer so se ustavili pred sedežem prefekture. Tam jih je sprejel dr. Cappon, kateremu so obrazložili svoj težavni položaj, saj so delavci obeh podjetij prisiljeni na dolgotrajno stavko. Podprefekt je zagotovil, da se bo za zadevo zanimal in da bo priporočil uradu za delo, da naj posreduje, da pride čimprej do pogajanj in s tem do rešitve spora.

Zatem je delegacijo delavcev sprejel v imenu župana odbornik Gasparo, ki je prav tako zagotovil, da bo interveniral na uradu za delo.

Stavka v podjetju AFA traja že osemnajst dni, kar pomeni za vse tam zaposlene delavce težko žrtev, saj so ostali ves ta čas brez plač in so njih družine v težavnem položaju. Vendar pa delavci odločno vztrajajo, saj so razlogi, ki so privedli do stavke, zelo resni. Predvsem gre tu za način izplačevanja akordnega dela. V tem podjetju je bil namreč v veljavi sistem premij, ki so jih izplačevali ob zaključku meseca, ko je bil napravljen obračun. Podjetje pa je postavilo novo livarno, s čimer se je produktivnost znatno povečala. Istočasno pa je samovoljno, brez predhodnega dogovora z delavci, kot to določa delovna pogodba, spremenilo sistem plačevanja premij, tako da so delavci dobili ob koncu meseca po dvajset tisoč lir nagrade manj, kot bi morali.

Sledila so dolgotrajna pogajanja, med katerimi pa ravnateljstvo ni hotelo popustiti in ni pristalo na edino pravično načelo, da morajo imeti od nove tehnike in višje proizvodnosti dela (ki je skoro vedno zvezana tudi z večjimi delovnimi napori in večjim izčrpavanjem delavcev) korist tudi delavci in ne samo podjetje.

Pogajanja so se razbila in pričela se je dolgotrajna stavka, med katero je prišlo tudi do primerov ustrahovanja delavcev. Tako je podjetje sporočilo, da bo odpustilo sedem delavcev in kasneje, da bodo odpustili tudi enega člana notranje komisije. Vse to je privedlo seveda še do nadaljnje zaostritve položaja in odnosov med podjetjem in zaposlenimi.

* * *

Včeraj je sporočilo podjetje «Importex prodotti chimici e farmaceutici», da bo odpustilo deset delavcev.

—«»—

Opozorilo združenja stanovanjskih upravičencev

Združenje stanovanjskih najemnikov in Združenje stanovanjskih upravičencev opozarjata, da številni lastniki nepremičnin izkoriščajo člen 4. novega zakona o najemninah od 21.12.1960 št. 1521 in pošiljajo najemnikom zahteve, da naj se izsele v štirih mesecih. V večini primerov gre za stanje, ki odgovarja zakonu, ki predvideva rušenje stanovanjskih zgradb, v kolikor bodo na istem prostoru zgradili zgradbo z dvojnim številom stanovanj.

Obe združenji pozivata najemnike, ki so prejeli pismo, da naj pismo odbijejo in da naj se čimprej zglasijo na njih sedežih, kjer bodo prejeli vsa potrebna pojasnila in pomoč.

—«»—

Obvestilo vrtnarjem

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo bo pričelo, sporazumno z Opazovališčem za rastlinske bolezni v ponedeljek dne 6. t.m., razdeljevati v poskusne namene primerne količine sredstev za zatiranje glivičnih bolezni in živalskih zajedavcev, ki povzročajo škodo podzemnim delom rastlin.

Slike, ki jih je posnel Mario Magajna 28. januarja na plesu v dvorani na stadionu «Prvi maj» so danes na ogled v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20.

Globok vtis zaradi hude železniške nesreče

Štiri smrtne žrtve iz Trsta in z Goriškega

Svojci in skupina tržaških delavcev obiskali ranjence - Zdravstveno stanje hudo ranjenega Tržačana se je nekoliko izboljšalo

Huda železniška nesreča, ki se je predvčerajšnjim pripetila pri Cassano d'Adda blizu Milana, je napravila globok vtis v našem mestu. Med mrtvimi sta namreč dve Tržačanki, in sicer 22-letna študentka Astrid Severi in 60-letna Santa Maluta por. De Piero; ranjeni pa so 31-letni Mario Carboni, dr. Piero Rubich, Roberto Giordano, Luigi Turco, Vittorio Santi in 69-letni Stefano Del Piero, mož umrle Sante Maluta.

Včeraj se je po mestu razširila vest, da je med mrtvimi še ena Tržačanka, in sicer Maria Migotti por. D'Andrea. Tako je poročal popoldanski tisk in tudi radio, sinoči pa je agencija Ansa sporočila, da nesrečna ženska ni iz Trsta, pač pa iz Santo Spino pri Livenzi.

V Gorici se je naglo razširila žalostna vest, da je pri nesreči zgubil življenje goriški trgovec Oreste Zitter. Iz Tržiča pa je zgubila življenje 72-letna Teresa Lenardon vdova Pin, ki je pred dobrim mesecem odšla na obisk k svojemu sinu, ki je zaposlen v Milanu.

Danes dopoldne bodo po žalnem obredu odposlali posmrtne ostanke ponesrečencev v njihove domače kraje. Včeraj so ranjence obiskali sorodniki in svojci. Tržaške ponesrečence je obiskala tudi skupina tržaških delavcev, ki so zaposleni v Milanu in okolici. Iz bolnišnice v Cassano d'Adda so sporočili, da se je stanje 31-letnega Maria Carbonija nekoliko zboljšalo in je lahko že govoril. Dva poštna uslužbenca, in sicer Turco ter Santi, sta se že včeraj vrnila v Trst; Roberto Giordano pa bo okreval v desetih dneh.

Na kraju nesreče ,v mrtvašnici in v bolnišnici so bili žalostni prizori, ko so svojci izvedeli za kruto usodo svojih dragih. Trije sinovi nesrečne Sante Maluta, ki je skupno s svojim možem bila na obisku pri svojem sinu v Milanu, so bili kot okameneli; ves potrt od žalosti je bil zaročenec 22-letne študentke Astrid, ki je pred nekaj dnevi diplomirala in se je vračala na svoj dom v Trst. Mnoge študentke iz Milana so prinesle šopke cvetja k njeni krsti. Njeni starši so že predsinočnim naglo odpotovali v Milan, ko so zvedeli za nesrečo. Vedeli so namreč, da se bo hčerka vračala s tem vlakom in jih je zaradi tega zelo skrbelo. Ko so prispeli v Cassano d'Adda je bila hčerka že mrtva.

Nekateri Tržačani, ki so potovali z vlakom smrti, pa so se le nekoliko poškodovali, so ob svojem povratku pripovedovali o groznih prizorih, katerim so bili priča. Med srečneži je tudi 61-letni Adalberto Penne iz Ulice F. Severo 69, ki se je pri vsem le nekoliko pobil po desni nogi. Ko je stopil z vlaka na tržaški postaji se mu skoraj ni zdelo res, da je živ in zdrav v Trstu. Dejal je, da je imel srečo, ker se je vsedel na sedež na desni strani železniškega voza. Vsi potniki, ki so bili na levi strani so se namreč hudo poškodovali, ali pa so umrli. Iz železniškega voza se je rešil skozi okno. Videl je, kako sta zgubila življenje dva mlada novoporočenca, ki sta sedela pred njim, a jima ni mogel pomagati.

Zaradi te hude nesreče so včeraj vlaki iz Milana prihajali s precejšnjo zamudo na tržaško postajo.

—«»—

Umrla zaradi opeklin

Na dermatološkem oddelku je predsinočnjim umrla 71-letna Francesca Lonza vdova Botto iz Ul. Rivo 2, ki se je 28. januarja hudo opekla po obrazu, vratu in telesu, ko se ji je vnela obleka ob plinski pečici.

Ženska, ki je bila zelo kratkovidna, se je preveč približala pečici v kuhinji, pa se ji je vnela halja in je bila nenadoma vsa v plamenih. Začela je klicati na pomoč in neki sosed jo je pokril z odejo, da ni vsa zgorela. Sprejeli so jo na dermatološki oddelek s pridržano prognozo, toda vsa zdravniška oskrba je bila zaman.

—«»—

Ukradli so avto in dve lambreti

Neznanci so ponoči ukradli avto Fiat 600 z evidenčno tablico TS 28556, ki ga je 26-letni Mario Cason iz Ulice Ariosto parkiral na cesti blizu doma. Prav tako so malopridneži ukradli lambreto, ki jo je 28-letni Alessandro Agapakis iz Ul. A. Emo pustil na cesti blizu svojega doma. V Ul. San Giacomo in Monte pa so neznanci ukradli lambreto, ki jo je 22-letni Celeste Jerkič pustil na cesti pred vhodom hiše, kjer stanuje

—«»—

Nezgodi na delu

Ko je včeraj dopoldne 41-letna Renata Lorenzi por. Nervar iz Ul. Soncini 42 opravljala gospodinjska dela pri neki družini v Ul. Tiepolo 9, je nerodno padla v stanovanju in se pobila ter ranila po glavi. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na I. kirurški oddelek. Zdraviti se bo morala deset dni.

Med delom v železarni Ilva pa se je ponesrečil 45-letni Nello Salvadori iz Ul. Ghirlandaio 41. Pobil in ranil se je po obrazu in opraskal po levi roki. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti dober teden.

—«»—

Drevi seja pokr. sveta

Drevi ob 18. uri bo tretja seja izrednega zasedanja tržaškega pokrajinskega sveta. Na seji bodo razpravljali o preostalih točkah dnevnega reda.

—«»—

Župan bo govoril v nedeljo v Rojanu

Tržaški župan dr. Mario Franzil nadaljuje svoja poročila o delovanju občinske uprave v zadnjih dveh letih. Doslej je poročal na Opčinah in pri Sv. Jakobu, v Rojanu pa bo odgovarjal tudi na vprašanja, ki so mu jih poslali občani iz Rojana, z Grete, iz Barkovelj in Škorklje. Ker so poročila pripravljena na pobudo in v okviru Krščanske demokracije, vsebujejo poleg objektivnih podatkov občinskega upravljanja seveda tudi propagando za to stranko, ki skuša dokazati, da je izpolnila svoj volilni program.

Občinska konferenca SZDL v Kopru

V 5 letih v pristanišču 800 m operativne obale

Pomemben razvoj je predviden za industrijo in za dvig življenjske ravni prebivalstva

Na konferenci sta bila prisotna tudi predsednik glavnega odbora SZDL Miha Marinko in poslanec Marjan Brecelj

Pred okrog 300 delegati in gosti je bila včeraj v Kopru redna občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva. Zborovalci so v svoji sredi toplo pozdravili visoka gosta predsednika glavnega odbora SZDL Slovenije Miha Marinka in člana glavnega odbora dr. Marjana Breclja.

Dopoldne je na plenarnem sestanku prebral svoje poročilo predsednik občinskega odbora SZDL Rado Pišot Sokol. Glavni poudarek je dal petletnemu razvoju Kopra. Tako je omenil velik razvoj Tomosa v naslednjih petih letih. Po predvidevanjih bo ta tovarna leta 1965 proizvajala že 50 tisoč mopedov, 8 tisoč motornih koles drugih vrst in več tisoč citroenov. Drugi važni objekt bo tovarna Iplas, ki bo prerasla v kombinat kemične industrije z letnim bruto proizvodom nad 11 milijard dinarjev. Glavni produkti razširjene tovarne bodo plastične smole in vlakna. Tretji večji objekt naslednje petletke pa bo pristanišče. Operativna obala se bo namreč povečala na 800 metrov, skladiščni prostor pa na 122 tisoč kvadratnih metrov, od tega 50.000 kvadratnih metrov zaprtih skladišč. Pristanišče bo čez pet let doseglo okrog pol milijona ton letnega prometa. Znaten napredek se obeta tudi kmetijstvu, kjer bodo kombinat in zadruge na novo obdelali 4 tisoč hektarov zemljišč.

V referatu je bilo precej govora o vlaganju sredstev v družbeni standard. V prvem petletnem planu je bilo v tem pogledu nekaj nesorazmerij, ki jih bodo skušali zdaj odpraviti. V bodoče se bodo držali načela, da bodo dve tretjini sredstev vložili v gospodarstvo, eno tretjino pa v družbeni standard. Od večjih objektov predvidevajo izgradnjo nove šole na Bonifiki in verjetno tudi v Semedeli, dopolnilne šolske prostore pa bodo dobili v Kopru, Šmarjah, Marezigah in Božičih. Samo v Kopru bodo zgradili 1100 stanovanjskih enot, ali 400 več kot v prvem petletnem planu. Nadalje omenja perspektivni plan še izgradnjo zdravstvenega doma, kulturnega doma, klavnice, dokončanje elektrifikacije ter ureditev najbolj perečih kanalizacijskih, vodovodnih in cestnih problemov.

Na konferenci so naglasili odgovornost članstva Socialistične zveze pri uresničevanju teh načrtov. Predvsem se bodo morali prizadevati za čim bolj smotrno in racionalno koriščenje sredstev.

Po referatu so delegati nadaljevali z delom v dveh komisijah. V komisiji za bodoči razvoj komune je govoril tudi član glavnega odbora SZDL Slovenije in zvezni ljudski poslanec za to področje dr. Marijan Brecelj. Najdlje se je pomudil pri novih deviznih in drugih ukrepih ter v zvezi s tem naglasil, da je njihov glavni namen doseči postopno vsklajevanje in stabilizacijo cen na domačem tržišču in tudi ekonomičnejše trgovanje s tujino. Govoril je tudi o vsestranski odgovornosti komune za dobro gospodarjenje. Predvsem morajo pristojni činitelji v komuni usmerjati slehernega proizvajalca in slehernega gospodarsko organizacijo v rentabilnost. Ob koncu je tudi omenil, da bo potrebno na koprskem področju posvetiti več pozornosti skladnemu razvoju gospodarstva in družbenih služb, pri nekaterih tovarnah pa je potrebno odstraniti škodljivi monopolizem v cenah, saj to nasprotuje splošnim prizadevanjem za uveljavitev ekonomskih cen in za stabilizacijo trga.

Konferenca se je zaključila s plenarnim sestankom, na katerem so sprejeli sklepe in izvolili nov občinski odbor SZDL.

IZLETI

Smučarski izlet SPD v Trstu v Crni vrh

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo 5. februarja smučarski izlet v Crni vrh. Informacije in vpisovanje v Ulici Geppa 9-II. nadstropje v dnevnih urah. Snežne razmere so ugodne, 40 cm snega pršiča, 2 stopinji pod ničlo.

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto, 18. t. m. ob 18. uri v Avditoriju v Trstu premiera PAVEL GOLIA
SNEGULJČICA

Danes 3. februarja ob 20. uri v Kopru ALEJANDRO CASONA
DREVESA UMIRAJO STOJE

* * *

V nedeljo, 5. februarja ob 19.30 v Drami v Mariboru in v ponedeljek, 6. februarja ob 19.30 v Drami v Ljubljani EUGENE JONESCO
STOLI

Slovensko gledališče v Trstu
Sneguljčica in sedem škratov
vabi na
OTROŠKO PUSTNO RAJANJE
v nedeljo 12. februarja v dvorani na stadionu «Prvi maj»
Pričetek ob 15.30!

LEPSI OD OSTALIH PLESOV BO TRETJI
Lila ples
ki bo 4. februarja 19.. v dvorani na stadionu «Prvi maj» ob 21.30 in bo ostal starim in mladim v prijetnem spominu!
Igral bo orkester Nardi
Vstop izključno z vabilom
Rezerviranje miz od petrtka 2. februarja dalje od 19. do 21. ure na prodaji PD «I. Cankar» Ulica Montecchi št. 6/II.

KINO

Fenice 15.00 «Zivela Italija», mancolor, Renzo Ricci, Pia Stoppa, Giovanna Ralli, Louise.
Excelsior 15.00 «Veliki diktator» Charles Chaplinov velefilm. Zgodba navadnega zemljana.
Filodrammatico 16.00 «Lovec dote», Lauretta Masiero in Alberto Lionello. Film, ki ... povedan nikomur.
Grattacielo 16.00 «Velika odločitev», eastmancolor. Najboljša predstava sveta.
Arcobaleno 16.00 «Stremuhar» Marisa Merlini in Aroldo Tieri. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Neodposlano pismo», Tatiana Samojlova, Anatolij Livanov.
Alabarda 15.30 «Prehod Renana» Nagrajen v Benetkah. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Veliki plen».
Capitol 16.00 «Pisma samostanskim novinkam», Pascale Petit, Jean Paul Belmondo, Massimo Girotti. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.00 «Sedmi pokrajnjenice», technicolor, Randolph Scott, Barbara Hale.
Cristallo 16.00 «Lepa, prijazna nedolžna išče se», Tony Curtis, Janet Leigh.
Impero 16.00 18.30 21.30 «Vampirski ribič».
Italia 15.30 «Prehod Renana» Nagrajen v Benetkah. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Pleme vampirjev» A. Welter, A. Salazar. Prepovedano mladini.
Moderno 16.30 «Lepa, prijazna nedolžna se išče», Anthony Franciosa, Shirley Booth.
Astra 16.30 «Požeruhi džungle».
Astoria 16.00 «X9 agent Interpola», Peter Van Eyck in Sieglinde Krone.
Vittorio Veneto 15.30 «Pod istim soncem», technicolor, Alain Delon. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «Viharni vozel», technicolor, Carroll Baker, Vittorio Gassman.
Ideale 16.00 «Tokio ponočni», eastmancolor, technicolor.
Savona 16.00 «Pohujšanje pod soncem», technicolor, Sandra Dee in Richard Egan. Prepovedano mladini.
Odeon 16.00 «Seksualni vampir» Magoli Noel, Robert Hossein.

KONCERTI

Danes ob 21. uri bo zadnji koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra v Avditoriju po ljudskih cenah. Dirigiral bo Julius Karr Bertoli, solistka pa bo pianistka Bice Antonioni.

Spored:
Alderighi: «Poklon». (Prva izvedba v Trstu).
Chausson: «Poem» op. 25.
Ravel: «Tzigane». Koncertna rapsodija za violino in orkester.
Boccherini: Simfonia. (Prva izvedba v Trstu).
Menotti: «Sebastian». Baletna suita. (Prva izvedba v Trstu).

Prodaja vstopnic pri Centralni blagajni — Galleria Protti.

RAZNA OBVESTILA

Prosvetno društvo «Igo Gruden» v Nabrežini vabi Nabrežince in okoličane na predpustno zabavo s plesom, ki bo v soboto 4. februarja t.l. ob 21. uri v dvorani prosvetnega društva v Nabrežini. Igral bo orkester. Za prigrizek in pijačo poskrbljeno.

MALI OGLASI

PODI IZ FURNIRJA po 300 kv. m — se prodajo v Ulici Gabini 3.

Kino na Opčinah
predvaja danes 3. t. m. z začetkom ob 18. uri film ob 18. uri film
«Prostor na soncu»

V glavnih vlogah
MONTGOMERY CLIFT in ELIZABETH TAYLOR

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 2. februarja 1961 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

RODILI SO SE: Moreno Rizzi, Gabriella Ermanis, Graziella Arbulla, Walter Mihich, Roberto Candusio, Franco Ierman, Marina Miot, Erio Canzi, Diana Parenzan, Fabiana Pozzetti, Roberto Kyprianou, Paolo Arzioni, Maria Cristina Čupin, Fulvia Lorenzutti.

UMRLI SO: 86-letni Luigi Cajardo, 57-letna Josipina Vovk por. Corbatti, 81-letna Gemma Rafaelo vd. Bressan, 89-letna Amalija Kosak vd. Coceani, 78-letni Antonio Zupin, 40-letni Alfredo Zepper, 89-letna Maria Bonetti vd. Miloš, 72-letna Ana Skabar, 70-letna Francesca Lonzar vd. Botto, 86-letna Santa Miniussi vd. Schreiber, 66-letni Alfonso Bellot, 74-letna Teresa Caharia por. Rodella.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 15; Manzoni, Ul. Settefontane 2; De Colle Ul. Revoltella 42; Rovis, Trg Goldoni 8; dr. Rossetti, Ul. Combi 19.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	65	176	71
limone	100	158	[illegible]
mandarini	71	212	[illegible]
jabolka I.	59	147	[illegible]
jabolka II.	24	100	[illegible]
hruške I.	118	176	[illegible]

Ustvarjalna koeksistenca in manjšine

Položaj slovenske narodnostne skupine v Italiji

Zaradi njegove aktualnosti ponatiskujemo v nekaj nadaljevanjih članek avtorjev dr. Janka Jerija in Draga Druškovića, ki je izšel v prvi letošnji številki ljubljanske revije «Vprašanja naših dni».

1.

Kot značilen element pozitivnih sodb italijanske javnosti ob nedavnih jugoslovansko-italijanskih razgovorih v Rimu (od 1. do 4. decembra 1960) so bila ponekod s presenetljivo odkritostjo zapisana mnenja, da so se nacionalistični pogledi in vse tiste raznotere komponente negativne dediščine, ki je bremenila jugoslovansko-italijanske stike med dvema vojnama in še po njej, preživeli in da sama logika sodobnega razvoja terja radikalno revizijo starih nazorov. Nujno je treba torej v praksi uveljaviti nova stališča, ki bodo olajšala in pospešila odnose med jadranskima sosedama, sodelujočima že sedaj tvorno v mnogih važnih področjih. Pa ne samo to! Ta nova stališča morajo sosede splošno medsebojno zbližati in odpraviti stare predsodke in mentaliteto. V tem širšem okviru je zanimivo, čeprav nekoliko tehnicistično mnenje rimskega časnika «IL PUNTO» («Nuova atmosfera», št. 49, 3. decembra 1960), ki je povezujoč sodobni razvoj znanosti in tehnike s stanjem jugoslovansko-italijanskih odnosov, ugotovil, *«da je vse to skrčilo na smešno mero ‚politiko nekaj metrov meje' in ves nacionalizem skupaj»*. Sodeč po tej oceni, gre za sorazmerno radikalen obračun s konservativnimi koncepcijami polpreteklega obdobja, ko so šteli narodnostne manjšine za nekakšne «tujke» v državnem telesu in videli v njih skrito nevarnost, ki razkraja homogenost državne skupnosti. Taka, v ekstreme stopnjevana stališča so povzročila v območju Julijske krajine najbrutalnejše izpade, *«saj je izvajal fašizem»*, če citiramo še drugo mnenje iz italijanskega vira «LA STAMPA» (2. decembra 1960), *«proti Slovencem in Hrvatom v tem območju enega izmed najbolj neumnih sistemov pritiska, nekaj, kar je bilo splošno značilno za fašistični režim»*. Konkretno pa je to pomenilo emigracijo desettisočev naših rojakov in popolno narodnostno brezpravje. Ne bi obnavljali teh trpkih spominov, če ne bi nekateri ekstremistični krogi zagnali tolikšnega hrupa, ko gre tudi za najskromnejši ukrep, ki naj bi bil vsaj delno nadomestilo za povzročeno moralno in materialno škodo.

Sintezo jugoslovanske politike do manjšin vsebuje program ZKJ (sprejet na VII. kongresu), ko med drugim opredeljuje,

«da so lahko manjšine eden izmed močnih virov medsebojnega prijateljstva in meddržavnega sodelovanja, če vodimo do njih pravilno politiko, če so jim zagotovljene demokratične pravice in omogočeno ustanavljanje institucij, ki jim lahko zagotovijo svoboden nacionalni, kulturni in gospodarski razvoj kot svobodnim in enakopravnim državljanom teh dežel. ZKJ je tuja sleherna misel, da bi urejala manjšinska vprašanja z nasilnim spreminjanjem meja. ZKJ se zavzema za enakopravne, demokratične, kulturne in ekonomske pravice manjšin v svoji deželi, kakor tudi jugoslovanskih manjšin v drugih deželah».

Stališče Jugoslavije je torej tako, da je treba zagotoviti etničnim skupinam optimum pravic, ker je to organsko povezano s pospeševanjem socialističnih družbenih odnosov nasploh. To je moč označiti kot prvi — notranji vidik politike naše države do manjšin. Drugi — zunanji (kolikor to posega v mednarodne odnose) pa je ta, da morajo biti manjšine usmerjevalec vsestranskega zbliževanja dveh narodnosti na področju, kjer žive, in dveh sosednih držav; kar pomeni praktično uveljavitev načel ustvarjalne koeksistence. Skoraj 17 milijonov prebivalcev z obeh strani v obdobju štirih let (od sklenitve videmskih sporazumov leta 1955—59); vse to in še druge nekonformistične oblike vsakodnevnega sodelovanja so ne samo dokaz dejstva, da je med Jugoslavijo in Italijo ena izmed najbližje, če se tako izrazimo, začrtanih evropskih meja, ampak tudi tega, da je ta originalno metoda lahko v marsičem tudi pomembna izkušnja za pozitivno reševanje manjšinske problematike sploh.

JANKO JERI
DRAGO DRUSKOVIC

(Nadaljevanje sledi)

Klavdij Palčič: MREŽE SIVAJO

Pred nacisti rešeno neizmerno bogastvo

«Wawelske umetnine» razstavljene v Varšavi

Pripeljali so jih pred dnevi iz Kanade, kjer so našle zatočišče med drugo svetovno vojno

V državnem muzeju v Varšavi so 30. januarja odprli razstavo umetniških zakladov, ki jih je vrnila Kanada Poljski po več kot 20 letih. Zakladi, povečini iz gradu Wawel v Krakovu so prišli v Kanado po burnem potovanju skozi Romunijo, Marseille in London, da bi se izognili nacističnemu roparstvu.

Razstavo, ki bo odprta nekaj dni, so si ogledali najvišji kulturni politični in civilni predstavniki glavnega mesta Poljske. Prikazanih je 63 umetnin neizmerne vrednosti, med katerimi nekatere slovite stenske preproge od 180, ki so sestavljale dragocen tovor motorne ladje «Krinice», ki je priplula iz Kanade in ga pred dnevi izkrcala v Gdinji. Ostali del zbirke je trenutno v restavraciji, nekatera veledela pa so bila že odpremljena v Krakov, kjer bodo razstavljana v gradu Wawel skupno s temi, ki so sedaj v Varšavi.

Predmete največje umetniške umetnosti predstavlja danes brez dvoma 31 stenskih preprog iz XVI. stoletja, ki so bile last slavnega poljskega kralja Sigmunda Avgusta. Predstavljajo tri vsebinske skupine. Prva in najvažnejša so dela slavnega mojstra Mihaela Coxceyna (od 1529 do 1592), ki predstavljajo nekatere scene iz biblijskega življenja, med drugimi Adama in Evo (ogromna freska s površino 40 kvadratnih metrov) Kajna in Abela, zgodovino vesoljnega potopa in babilonskega stolpa. Ta poslednja dela so v Krakovskem kraljevskem gradu že od leta 1553.

Drugo skupino predstavljajo številne živali, ki so tedaj živele v Evropi in druga eksotična favna. V tretji skupini so preproge med katerimi nekatere izdelane na Poljskem in posvečene kronanju Sigmunda Avgusta. Najstarejša med razstavljenimi stenskimi preprogami je edina obstoječa na svetu, ki ponazoruje zgodbo Lohengrina in laboda in ki jo je izdelal slavni francoski umetnik Pasquier Grenier l. 1462 v Tournaiu po naročilu Filipa «Dobrega».

Celotna zbirka stenskih preprog — gre za izdelke iz niti iz čistega zlata in živahnih barv, ki jim zob časa ne more do živega — predstavlja po izjavah znanega umetnostnega zgodovinarja Wailtskega eno izmed štirih obstoječih zbirk na svetu. Druge tri so na Dunaju, v Madridu in v Sovjetski zvezi.

Med ostalimi razstavljenimi predmeti v državnem muzeju so tudi nekateri zgodovinski predmeti izredne zgodovinske vrednosti kot na pr. meč in klokuk «Reda svetega duha,» ki ga je papež Inocent XI. podelil poljskemu princu Sobjeskemu, nekateri stari oklepi poljskih vitezov iz leta 1600, turški prapor zaplenjen leta 1683 pred Dunajem, dragoceni zlati in srebrni krožniki iz XVII. stoletja, borbeni šlemi in čelade princa Radziwila iz leta 1506 itd.

Ko se bodo vsi ti zakladi vrnili v Wawel, bo že sedaj slavni krakovski grad postal eden najvažnejših zgodovinskih in umetnostnih muzejev na svetu. Ze sedaj se predvideva, da bo Krakov letos središče izrednega turističnega zanimanja. Najavljene so že skupine obiskovalcev iz ZDA, Kanade, skandinavskih dežel in drugod, ki bodo imele prvič po dvajsetih letih možnost videti vse te dragocenosti. V Kanadi so bile namreč vse stenske preproge in drugi predmeti zaprti v skrinjah, katere je Poljakom uspelo rešiti pred nacistično izvazijo v daljnem letu 1939.

* * *

V Muzeju ljudske revolucije v Zagrebu je te dni kot prva v znamenju proslav ob dvajsetletnici ljudske vstaje odprta razstava plakatov, nastalih v letih osvobodilne vojne in po njej. Avtorji teh lepakov so večkrat neznani kot znani. Prvi po vrsti je plakat, izdan za 27. marec 1941 z napisom «Bolje grob nego rob!».

Nekaj podatkov o knjižnih razmerah v Italiji

V primerjavi z razvitimi deželami je Italija v branju med zadnjimi

Medtem ko pride v Belgiji po ena knjigarna na 5000 ljudi, pride v Italiji na 68.000 - «Izredne naklade» dosežejo komaj 10.000 izvodov

Pred kratkim smo v dokaj uspeli televizijski rubriki «Kdo bere?» zvedeli, da se v Italiji zelo malo bere. Z druge strani pa vemo, da so knjigarnarji nad prodajo knjig v zadnjem času presenetljivo zadovoljni. Obe ti generični ugotovitvi sta med seboj protislovni. Kaj je, torej, na stvari?

Če si hočemo ti dve protislovni ugotovitvi raztolmačiti, se moramo lotiti sistematično, seveda v kolikor imamo ustreznih podatkov, ki jih žal ni v izobilju. Predvsem moramo za primerjavo, če beremo, koliko beremo in kaj beremo, vzeti neko deželo «iz istega sveta», ki šteje približno enako ljudi. To poudarjamo iz enostavnega razloga, ker je znano, da se v socialističnem svetu veliko več bere kot na pr. na Zahodu. Poleg tega moramo jemati v primerjavi z Italijo neko državo, ki šteje približno enako število prebivalstva. Če se bomo tega problema lotili s te plati, bomo dejansko prišli do zaključka, zakaj so knjigarnarji nad sedanjim knjižnim trgom upravičeno zadovoljni in zakaj sta Soldati in Zavattini hkrati mogla reči, da se v Italiji zelo malo bere.

Predvsem opravimo s knjigarnarji.

Knjigarnarji so v zadnjem času zadovoljni nad prometom, kajti v decembru na pr. je šla knjiga mnogo bolj v promet, tako da so ta mesec zabeležili promet, ki je bil za 150 ali celo za 200 odst. višji kot v ostalih mesecih minulega leta. Temu je vzrok pozitivna iniciativa, ki traja že več let, da se o božiču in novem letu dajo znancem in prijateljem v dar knjige. Rekli smo, da je ta iniciativa pozitivna, hkrati pa smemo reči, da je tudi žalostna. Veliko lepše bi namreč bilo, če bi bila knjiga skozi vse leto prijetno darilo.

Iz istih podatkov smo zvedeli, da je bilo v decembru prodanih v vsej Italiji za milijardo lir knjig. To je vsekakor čedna vsota. Toda italijanski narod šteje nad 50 milijonov ljudi. In če to milijardo lir razdelimo na posamezne italijanske družine, vidimo, da pride na štiričlansko družino v izredno uspelem decembrskem vzdušju komaj 80 lir, ki so iz družinskega proračuna šle za knjige. Če pa izvajamo logičen sklep, da je bil v decembru promet za 150 do 200 odst. večji kot v ostalih mesecih, vidimo, da potroši povprečna štiričlanska italijanska družina za čtivo komaj 50 lir na mesec. Ta številka je hudo hudo nizka, posebno če vemo, da so knjige pri nas strahovito drage, ker pod tisoč lir dobiš v knjigarni kaj malo.

Pa še nekaj v zvezi z omenjeno milijardo lir iz minulege decembra. Po povprečnih računih se v Italiji proda na leto knjig znanstvenega, beletrističnega, in drugega značaja za vsega šest milijard lir. To pa je toliko, kolikor italijanske založbe prodajo istega čtiva na leto v tujino. To se pravi, da deset milijonov Italijanov, kolikor jih živi v tujini, in ono nedoločeno število neitalijanov, ki kupujejo italijanske znanstvene ali beletristične knjige v tujini, berejo toliko italijanskega čtiva, kolikor ga prebere vseh 50 milijonov Italijanov doma.

Se nekaj podatkov: Na 50 milijonov ljudi bi mogli pričakovati primerne naklade. Toda le redka knjiga v Italiji doseže naklado, ki je kolikor toliko primerna v svetovnem merilu. Nekaj številk: Joyceov «Ulisses» je bila najbolj iskana knjiga. V decembru so je prodali 40.000 izvodov. Prav toliko so prodali izvodov «La noia» Alberta Moravie, To sta dva «vrhunca» v lanskem letu. Cassolova «La ragazza di Bube» je izšla v 10.000 izvodih. Prav v tolikšni nakladi so izšli Tecchievi «Gli egoisti», v isti nakladi so izšli Calvinovi «I nostri antenati» ter Blixenovi «I racconti d'inverno». Esejistična dela, kot na pr. «Storia e miti del 900» Achilleja Saitte, «Roma, Firenze e Napoli» Stendhala ter «Perchè non sono cristiano» Bertranda Russella so izšli v nakladi 5000 izvodov ali kaj več. To so pa že porazne številke.

In kako morejo pri tem biti knjigarnarji nad prodajo knjig zadovoljni? Odgovor dobimo v sledečih podatkih: Vtem ko pride v Franciji po ena knjigarna na vsakih 12.800 prebivalcev, vtem ko pride po ena knjigarna v Zahodni Nemčiji na 15.700 prebivalcev, v Belgiji celo na 4300 prebivalcev, pride po ena knjigarna v Italiji na 68.000 prebivalcev. To se pravi, da je knjigarn malo in da je zato tudi ona milijarda iz decembra veliko pomenila.

Pa še nekaj o nakladah. Povprečna literarna izdaja ali izdaja znanstvenega značaja znaša v Italiji od dva do tri tisoč izvodov, razen v primerih, ko gre za kako literarno delo, po katerem je bil posnet film. One prejšnje številke o 10.000 ali celo 40.000 izvodov spadajo pa v «bestsellerje», to se pravi med «knjige dneva». Normalne izdaje so pa skrajno skromne.

Spet nekaj primerjalnih številk: Brž ko doseže v Italiji neki roman prodajo 10.000 izvodov, je to že velik uspeh. Pisatelj se je vsestransko uveljavil. V Franciji, ki šteje prav tako 50 milijonov prebivalcev ali v približno enaki Angliji, doseže avtor uspeh, če njegovo delo doseže 200.000 prodanih izvodov. Kar se esejev tiče, ki so pri nas uspeli z naklado 5000 izvodov, se v Franciji ali na Angleškem uveljavijo s 50.000 izvodi. Se konkretnejši primer: švedski pisatelj Par Lagerkvist je leta 1951 dobil Nobelovo nagrado za svojega «Barabbo». Ko je svojega italijanskega založnika vprašal, koliko izvodov njegovega v italijanščino prevedenega dela bi moglo iti na italijanskem trgu, mu je ta odgovoril, da bi jih šlo okoli 5000. Povsem razumljivo, da Lagerkvist s tem ni bil kdo ve kako zadovoljen, ker je njegovo delo na Svedskem izšlo v milijon izvodih.

Sedaj pa še nekaj o kakovosti del in izdaj. O estetski plati izdaj ne bomo govorili na dolgo. Založbe med seboj kar tekmujejo v lepih izdajah. Žal pa to veliko stane. Vse bolj važno je to, kaj beremo. Izbira je v Italiji zares velika. Od leta do leta izide v Italiji pri vseh založbah okoli 15.000 literarnih, esejističnih ali znanstvenih del. Toliko na pr., kolikor jih izide v ZDA, le nekaj manj kot v Zahodni Nemčiji, za 3000 manj kot na Angleškem. Izbira je torej velika in glede tega gre založbam vsa hvala.

Vse kaj drugega pa je treba reči glede razširjenosti knjige: Previsoka cena marsikomu onemogoča, da bi prišel do lepe in dobre knjige. Manj razkošja v opremi in cena bi bila dostopnejša. Poleg tega pa je treba tu dodati pet milijonov analfabetov, nedoločeno število milijonov polanalfabetov, kajti sposobnost podpisati se še ne pomeni, da se je nekdo že potegnil iz vrste analfabetov Končno pa je tu še problem nezanimanja šole in oblasti, ki bi morale poskrbeti, da bi se državljan s knjigo spoznal že v svojih mladih letih, jo vzljubil in negoval in bi mu tako postala neobhodna, kot mu je neobhoden kos kruha.

Prejeli smo

PARAGONE. Rivista di arte figurativa e letteratura. Arte. Anno XI. Numero 132 — bimestrale — novembre 1960. Sansoni Editore. Firenze.

RINASCIMENTO. Rivista dello Istituto Nazionale di Studi sul Rinascimento. Anno decimo. Numero 1. Giugno MCMLIX. Firenze. Casa Editrice Sansoni.

MATERNITA' E INFANZIA Rivista mensile dell'Opera nazionale per la protezione della maternità e infanzia. Anno XXXIII. N. 1. Gennaio 1961. Roma.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Lucilla Cordi

V dvorani «Alla Loggia» razstavlja tokrat kot prva izmed tržaških slikaric še prav mlada Lucilla Cordi. Razobesila je enajst olj in pet temper.

Slike so nas prijetno presenetile po svoji močni barvitosti, ki je nismo videli v njenih delih ob zadnji razstavi v galeriji Lonza. Tedaj je pozoren opazovalec koj občutil, da so ta dela naslikana z neko drzno gotovostjo koncepcije, ki ni prav prepogosta lastnost likovnic. Ta drznost zasnove se na tej razstavi stopnjuje tudi v barvnem smislu. Z izjemo temper, kjer je še zaznaven vpliv Psakaropulove, so vsa olja barvno silno močno občutena, vendar pa kljub svoji pestrosti ne izpadajo kričeče, ker so njih barvni kontrasti skladno uravnoteženi. Težišče slik je v barvni zasnovi, kateri se podreja oblikovna komponenta, ki le tu pa tam močneje izstopa kot na pr. v «Tihi prošnji», kjer je z ekspresionističnim prejemom risbe glave ponazorjena vsa prvobitnost ženskega hotenja, ki jo je civilizacija potisnila za zaveso podzavesti.

V «Ribah» je posrečeno uporabila neobičajno rešitev stabilizacije pokončne slike z žolto-oranžno progo vzdolž gornjega roba.

Dobri sta tudi obe «konpozicijin, kjer z mozaičnim sestavljanjem ozadja doseza naravno prostornost, ki jo pa gradi tudi arhitektonsko kot pri slikah s tempeljskim sižejem. Videz pa je, da do teh in podobnih rešitev slikarskih problemov Cordijeva ne prihaja razumsko, temveč le pod gonom njene močne slikarske intuicije, kar je vsekako dobro jamstvo za njen bodoči umetniški razvoj. Ta je že menda prešel več faz, kajti iz velike slike «gozda», ki je tehnično mojstrsko izdelana, prosevajo znatni informalni elementi v nanašanju barv ter obdelavi površine s hrapavinami in neštetimi podslikanji za dosego učinka gozdne globine. Dejstvo, da je prešla iz tovrstnega zamudnega slikanja v nov lagodnejši način pač jasno očituje njeno stremljenje izluščiti iz sebe lastno slikarsko osebnost, ki se je drže še sledovi raznih vplivov pod katerimi je tako posrečeno zbrstela do trenutne umetniške višine.

MILKO BAMBIC

Ameriška uporabna umetnost

V sedaj največji zagrebški razstavni dvorani, v prostorih Umetniškega paviljona na Zrinjevcu, je te dni odprta zelo zanimiva razstava sodobne ameriške uporabne umetnosti. Razstavljenih del je čez dve sto, so pa dedel sto petinštiridesetih umetnikov. Razstavo je priredila informativna služba ZDA pod pokroviteljstvom zagreb. škega Muzeja za umetnost in obrt. Dela za to razstavo pa je izbrala Galerija oziroma Umetniška šola v Saint Paulu. Ameriška uporabna umetnost je danes doma zelo cenjena in se z njo peča izjemno veliko profesionalnih umetnikov in ljubiteljev.

Gospodarstvo v svetu

Mehanizacija ribiškega ladjevja v Jugoslaviji

Po podatkih Združenja jugoslovanskega pomorskega ribištva na Reki bodo v kratkem opremili večje število jugoslovanskih ribiških ladij z najsodobnejšimi napravami za ugotavljanje ribjih jat. To bodo ultrazvočni detektorji, premični in uporabni za razdalje do tisoč metrov. Iz Norveške bodo uvozili 97 takih naprav s posredovanjem reškega podjetja «Brodoserviš» in norveškega podjetja «Simrad» v Oslu.

Težave okrog finančnega sporazuma ZDA-Zah. Nemčija

Hamburški list «Die Welt» izraža mnenje, da ni mogoče v kratkem pričakovati ameriško - zahodnonemškega finančnega sporazuma v razgovorih, ki potekajo sedaj med zastopniki obeh dežel v Bonnu. Dopisnik lista poroča, da bo Zahodna Nemčija predložila med razgovori svoj zadnji predlog o enkratnem izplačilu 3700 milijonov mark, medtem ko pričakujejo ZDA od vlade v Bonnu, da bo poleg tega prevzela tudi določene večletne finančne obveznosti za zmanjšanje ameriškega primanjkljaja.

Izvoz orodnih strojev iz ZDA

Lani je ameriška industrija orodnih strojev dobila iz inozemstva naročila v vrednosti 151,3 milijona dolarjev, izvozila pa je strojev za 113,2 milijona. V primerjavi s prejšnjim letom so bila naročila večja za 127 odst., dejanski izvoz pa za 138 odst. Skupna vrednost vseh naročil na tem ameriškem industrijskem področju je v letu 1960 znašala 503,2 milijona dolarjev.

Kitajska kupuje pšenico

Veliko pomanjkanje je prisililo republiko Kitajsko k nakupu velikih količin žita v inozemstvu. V tej zvezi je zanimivo, da so pekinške oblasti zaprosile avstralski žitni urad, naj ne objavi številk o dobavah, ki so bile sklenjene med obema deželama. Kljub temu pa je znano, da je za predvideno razdobje 1960-1961 Avstralija že dobavila Kitajski 300.000 ton žita in 40.000 ton moke. Peking hoče prikriti obseg uvoza žitaric, da bi tako ne prišla do očitnega izraza popolnoma zgrešena kmetijska politika v državi.

Stalno manjšanje naročil ameriškim ladjedelnicam

Kot že v letih 1958 in 1959 se je tudi lani aktivnost ameriških ladjedelnic ponovno zmanjšala zaradi zmanjšanja naročil. V začetku letošnjega leta je bilo v ameriških ladjedelnicah v gradnji ali pa naročenih samo 58 ladij v skupni tonaži 835.000 ton v primerjavi s 60 ladjami v skupni tonaži 968.000 ton v začetku lanskega leta, 75 ladjami v skupni tonaži 1.536.000 ton v začetku leta 1959 in 93 ladjami v skupni tonaži 2.172.000 ton v začetku leta 1958. 1. januarja 1961 so ameriške ladjedelnice gradile 9 motornih cistern, 45 ladij za suhi tovor, tri mešane potniško-tovorne ladje in ladjo «Savanah» na atomski pogon.

Notranji italijanski dolg

Po podatkih finančno-ekonomske agencije se je 31. decembra 1960 notranji italijanski javni dolg zmanjšal na 5.731 milijard in 627 milijonov lir, kar je za 222 milijard in 615 milijonov lir manj v primerjavi s 30. novembrom 1960. V istem mesecu 1959 pa se je povečal za 70 milijard in 170 milijonov lir. V primerjavi z 31. decembrom 1959, to je za razdobje enega leta, pa se je notranji italijanski javni dolg povečal za 84 milijard in 272 milijonov lir.

Turizem v Jugoslaviji

Do decembra lani se je v raznih krajih Jugoslavije mudilo kakih 3.970.000 domačin in okrog 850.000 tujih turistov. Celotni promet turistov je bil za 12 odst. večji od prome a v istem obdobju prejšnjega leta rekordnega leta. Najbolj je narastlo število domačih turistov v Srbiji in Hrvaški. Največ tujih turistov in sicer nad 200.000 jih je tudi lani prispelo iz Zahodne Nemčije. Na drugem mestu sta sosedni deželi Avstrija in Italija. Število turistov iz ZDA je narastlo na 37.000. Mnogo jih je prišlo tudi iz Skandinavije, zlasti iz Švedske in Norveške. Število turistov iz vzhodnoevropskih držav pa je narastlo na 53.800 oziroma za 10.000 več kot predlanskim.

1840 milijonov za bonifikacijo na jugu Italije

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo italijanske vlade je odobril program, ki predvideva 1840 milijonov lir za javna bonifikacijska dela na italijanskem jugu. Program predvideva pretežno hidravlična in cestna dela s katerimi bo mogoče povečati produktivnost tudi na tistih področjih, ki jih ne zajema načrt intervencije Blagajne za Jug.

Zahodnonemška trgovinska mornarica

Zahodnonemška trgovinska mornarica je imela v začetku tega leta 1143 ladij z okrog 4,4 milijona brutoregistrskih ton. V primerjavi s prejšnjim letom se je število ladij zmanjšalo za 41, medtem ko se je tonaža povečala Takšen razvoj je izraz stalnega propadanja manjših ladjami kot tudi manjših ladijskih podjetij z krepitve velikih družb ki gradijo čedalje večje in rentabilnejše trgovinske ladje.

RADIO TELEVIZIJA

Petek, 3. februarja 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Italijanščina po radiu; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Dukas: La peri — poeme dance; Hačaturjan: Maškerada-suita; 19.00: Sola in vzgoja; 19.20: Glasbeni kaleidoskop; 20.00: Sport; 20.30. Pevci, kitare in ritmi; 21.00: Gospodarstvo in delo; 21.20: Koncert operne glasbe; 22.00: Obletnica tedna; 22.15: Srečanja v slavnimi glasbeniki: «Arthur Rubinstein»; 22.45: Poje «Duo sa Kvarnera»; 23.00: Mojstri Be-Bopa.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Premiere v Trstu: Giacosa: «Tristi amori»; 15.05: Živa glasba.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 7.45: Tečaj italijanščine; 8.00: Prenos RL; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 13.40: Les Baxter s svojim orkestrom; 14.00: Operetne melodije; 14.30: Domače aktualnosti; 14.40: Medjimurske pesmi in pesmi gradiščanskih Hrvatov; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Godba LM iz Ljubljane; 16.00: Parada orkestrov; 16.30: Današnje teme; 16.40: Mascagni: «L'amico Fritz»; 17.40: Plesna glasba; 18.00: Prenos RL; 19.00: Marcel Peijo in Umberto Tucci; 19.30: Prenos RL; 22.15: Skladbe Bele Bartoka; 22.35: Francoski orkestri; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30. Vreme na ital. morjih; 9.00: Glasbeni sejem; 9.30: Dopoldanski koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Pojo Fiero, Togliani, Colombo; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Carla Boni, Gino Latilla itd.; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Cesana in njegov orkester; 17.20: Operni svet; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske novosti; 21.00: Simfonični koncert p. v. Maria Rossija; 22.40: Orkestri Count. Basie in Peres Prado.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Rimijski program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 14.00: Plesni motivi; 14.40: Srečanje v Madridu; 15.00: Italijanski sprehodi; 15.40: Franco Russo in njegov orkester; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Pentagram; 17.30: Oder za mlade talente; 20.40: Gran gala; 21.55: Elektronski center RAI; 22.25: Jazzovske skladbe.

III. program

17.00: Skladbe Sergeja Prokofieva; 18.00: Literarni rokoko; 18.30: Spanska glasba Rinascimenta; 19.30: Skladbe F. Magole in B. Bettinellija; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Radijska zgodba A. Brissonija: «Cyranojeva potovanja v deželo Sonca»; 22.45: Schumanove in Lisztove skladbe; 23.45: Debussy: «Fetes galantes».

Slovenija

8.05: Jules Massenet: Le Cid, baletna suita; 8.30: Radi bi vas zabavali; 9.00: Naš podlistek; 9.20: W. F. Norbisrath: Romanija; 9.35: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.15: Majhen koncert pianistke Magde Rusy; 10.35: Glasbena ruleta; 11.00: Arije iz oper Meyerbeera in Webra; 11.30: Človek in zdravje; 11.40: Vrtimo ploščo za ploščo; 12.00: Partizanske pesmi Karla Pahorja; 12.15: Radijska kmečka univerza; 12.25: Dunajski valčki; 12.40: Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.30: Crno in belo; 13.45: Kvintet bratov Avsenikov; 14.05: Franc Zupan: Za Prešernovo podobo; 14.35: Dva prizora iz opere Othello; 15.45: Dr. Stojan Plesničar: Zaščita pri delu z radioaktivnimi izotopi; 16.00: Glasbeno popoldne; 17.15: Razgovor z volivci; 17.25: Zvočna panorama; 18.00: Zabavni orkester; 18.30: V dvoranah Svobod in prosvetnih društev; 20.00: Zabavni orkester Franck Pourcel; 20.15: Zunanjepolitični pregled; 20.30: Veliki skladatelji: Franz Schubert; 22.15. Godala v noči; 22.35: Moderna plesna glasba; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Nočni komorni koncert.

Imate pokvarjen televizor?
TELEFONIRAJTE na 24018
Specializirani tehniki tvrdke
«Radio TREVISAN»
Vam zagotavljajo takojšnjo intervencijo

Ital. televizija

10.00: Mednarodne smučarske tekme v Badgasteinu; 13.00: TV šola; 17.00: TV za najmlajše; 18.00: Oddaja za analfabete; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Osebnost; 19.30: TV pošta; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Alfred De Musset: «Svečnik»; ob koncu TV dnevnik.

Jug. televizija

Graz 10.55: Mednarodno smučarsko tekmovanje — prenos iz Badgasteinu; Italija 17.00: TV za otroke. Beograd 20.00: TV dnevnik; 20.15: TV o filmu. Ljubljana 20.45: Tam na vzhodu — film iz jug. kinoteke.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pazite, da bo sporazum, ki ste ga komaj sklenili, držal. Če bi ga prekinili, bi glavno škodo utrpeli vi. Ne trošite v nemar svojih čustev.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Vse obljube, ki ste jih dobili, ne bodo zalegle, ker bodo obtičale. Računajte raje s pomočjo tistih, ki ne obljubljajo.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ponudba za širše sodelovanje, ki pa ni preveč poglobljena in nima veliko možnosti za realizacijo. Kljub temu jo temeljito proučite.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Srečno soglasje poslovnega značaja vas bo privedlo do novega uspeha, zato velja tudi za soglasje v družini, ki bo zelo plodno.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Mirno in gotovo pričakujte uresničenje vaših načrtov. Bodite prepričani, da boste naleteli na razumevanje pri vseh sodelavcih.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Prevzeli boste novo delo, ki se bo izkazalo kot zelo plodno in vam prineslo večji dobiček.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Stopite ponovno v stik z ljudmi, s katerimi ste bili poslovno povezani pa so vas razmere od njih odtujile.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Preden se lotite novih opravkov, jih dobro proučite in temeljito premislite, če se vam večja investicija izplača. Nervoza.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Nekdo bo vse vaše napore sabotiral. V teh nevšečnostih boste imeli za oporo globoko prijateljstvo osebe, ki jo imate radi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne zaupajte preveč v one, ki se vam dobrikajo, pač pa se držite trdnih vezi, ki vas vežejo z ljubljeno osebo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Počasi se boste opomogli in poslovno uspeli. V čustvenih zadevah pa bo šlo nekaj napak. Na srečo bo spor le prehodnega značaja.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Zaman razmetavate čas, ki ga ne boste mogli nikoli več nadomestiti. Ne velja pa to za vaše ljubezenske odnose, ki se krasno razvijajo.

Goriško-beneški dnevnik

Seja pokrajinskega sveta

Odbor še ni zavzel stališča do prefektove okrožnice članom

Dvanajst milijonov za vzdrževanje cest proti Števerjanu in Doberdobu

Sinoči je imel pokrajinski svet svojo redno sejo, na kateri so svetovalci obravnavali najprej nove točke dnevnega reda in nato prešli k točkam, ki so ostale od prejšnje seje nerešene.

Na začetku je svetovalec Bergomas (KPI) stavil predsedniku nekaj vprašanj, med drugim tudi kaj namerava pokrajinski odbor ukreniti v zvezi z znanim prefekturnim odlokom, s katerim hoče prefektura omejiti možnost razpravljanja občinskih svetov in s tem njihovo avtonomijo. Predsednik Polesi je odgovoril, da pokrajinski odbor o tem argumentu še ni razpravljal in da zato ni mogel zavzeti svojega stališča. Na vprašanje istega interpelanta glede nove pokrajinske sejne dvorane pa je dejal, da bo ta kmalu gotova in je današnja seja zadnja na tem mestu, ker se bo prihodnja, predvidoma še ta mesec vršila v novem sedežu.

Po tem uvodu so svetovalci soglasno odobrili najetje posojila v višini 124 milijonov lir pri državni blagajni v Rimu za kritje primanjkljaja iz leta 1958. Prav tako so odobrili posebne družinske doklade tistim pokrajinskim uslužbencem in upokojencem, ki prejemajo mesečno manj kot 50.000 plače.

Za normalno vzdrževanje pokrajinskih cest v obdobju od 1. marca 1961 do 28. februarja 1962 so odobrili 36,633.000 lir izdatkov, od tega 12,010.000 za cesto proti Števerjanu in ono v Doberdob.

Po odobritvi teh postavk se je pričela debata o številnih resolucijah, ki so jih predložili svetovalci levice, počenši z vprašanjem o prehodu tržiškega okraja pod Trst. Debata o teh resolucijah se je zavlekla precej pozno in bomo o tem poročali prihodnjič.

Podporno društvo za naše šole

Potrebno bi bilo tudi večje sodelovanje od strani naših šolnikov

V sredo zvečer je imel upravni odbor podpornega društva za Goriško svojo redno sejo na sedežu društva v Ul. Montesanto 24.

Po čitanju zapisnika zadnje seje in njegovi odobritvi so odborniki pod predsedstvom g. Bogatajeve prešli na tekoča poslovna poročila. Pri tem so ugotovili, da je društvo izdalo za podpore in prispevke v lanskem letu celo nekaj več, kot pa je bilo med letom nabranega denarja. Razlika je bila krita iz preostanka od prejšnjega leta. Tudi letos ima po podatkih blagajničarke društvo še vedno zadovoljivo premoženjsko stanje.

Odborniki so nato prešli na obravnavanje prošenj, ki so bile od zadnje seje dalje predložene za dosego podpore. Tokrat je šlo predvsem za podpore slovenskim šolskim ustanovam. Odobrili so prispevek 15.000 lir slovenskemu otroškemu vrtcu v Ul. Randaccio, ki iz občinskih sredstev ne prejema dovolj podpore za nabavo igrač in raznih šolskih pripomočkov. Nadalje je bila odobrena podpora po 20.000 lir za nižjo srednjo šolo in strokovno šolo v Ul. Randaccio, s čimer bo vodstvo šole lahko pomagalo revnejšim dijakom pri nakupu šolskih potrebščin. Tako je odbor odobril skupno 55.000 lir izdatkov za podporo našim šolam. Nadaljnjih 12.000 lir pa je bilo odobrenih za razne druge podpore.

S tem v zvezi je bilo ugotovljeno, da je med našim učiteljstvom vse premalo zanimanja za to našo ustanovo, ki je vsako leto pokazala z dejanji veliko razumevanje za potrebe naše šole. Zato so upravičeno pričakovali, da bi se tudi naši čitatelji in profesorji v večjem številu prijavili kot podporni ali vsaj redni člani, saj bodo s tem pomagali svoji šoli in indirektno tudi sebi.

Pred zaključkom je bilo določeno, da bo občni zbor društva v drugi polovici meseca marca, še prej pa bo še ena seja, na kateri se bodo odborniki pogovorili o pripravah v ta namen.

—«»—

S seje odbora trgovinske zbornice

Predlagana je otvoritev dveh veleblagovnic na Goriškem

Posebna nagrada v znesku 100 tisoč lir za študijo o goriškem kmetijstvu

V torek popoldne je imel upravni odbor trgovinske zbornice v Gorici pod predsedstvom cav. Finettija svojo običajno sejo.

Odborniki so najprej proučili vprašanje uvoznega dovoljenja inozemski sladkor, nato pa so odobrili 100.000 lir kot nagrado za esej ali doktorsko disertacijo o kmetijskem gospodarstvu goriške pokrajine. Ta nagrada je določena v počastitev spomina pok. dr. Gina Cosola.

Proučili so tudi dve prošnji, ki sta bili predloženi prefektu in v katerih se prosi dovoljenje za otvoritev dveh novih veleblagovnic na Goriškem. Ena od teh naj bi bila v Gorici, druga pa v Ronkah. Upravni odbor je s tem v zvezi povedal svoje mnenje.

Odborniki so imenovali svojega zastopnika v tehničnem odboru za integralno bonifikacijo in določili nagrade za predsednike in skrutinatorje pri volitvah pokrajinskega odbora obrtnikov. Vzeli so na znanje tudi poročilo dr. Canduttija o poteku del za sestavo seznama trgovcev naše pokrajine.

Na predlog goriške občine so nato določili kot nova člana v posvetovalni komisiji goriške proste cone občinska svetovalca Candussija in Brumata.

Odborniki so nato proučili še številne druge argumente, ki so v zvezi z upravo proste cone in ki so bili že predloženi posvetovalni komisiji na sestanku dne 25. januarja; med temi je tudi predujem za leto 1961 na kontingente, ki so določeni za industrijo, za potrošnjo prebivalstva in za petrolejske proizvode.

Sindikalno zborovanje pred SAFOG

Delavci pri goriški livarni SAFOG se zopet pripravljajo na mezdno gibanje, ker vodstvo doslej še ni ugodilo nekaterim njihovim zahtevam, ki so v skladu z delovno pogodbo. Zato bo danes od 11.30 do 12.30 FIOM-Delavska zbornica organizirala pred vhodom v tovarno v Stražicah sindikalno zborovanje.

Na tem zborovanju se bo razpravljalo o proizvodni nagradi in o drugih vprašanjih in zahtevah, ki se tičejo delavstva tega podjetja.

—«»—

Umrl je Jožef Moc iz Štandreža

V torek popoldne smo v Štandrežu pokopali 80-letnega Jožefa Moca, železničarja v pokoju. Bil je že dalj časa bolan in od božiča v goriški bolnišnici, kjer je tudi umrl.

Pokojnik je bil med domačini dobro poznan in zato se je tudi pogreba udeležilo precej ljudi, ki so ga spremili k zadnjemu počitku na štandreško pokopališče. Znanci in prijatelji izrekajo družini ob tej izgubi svoje sožalje. Njim se pridružuje tudi naše uredništvo.

—«»—

Danilo Nanut zmagovalec turnirja

V nedeljo popoldne je bilo v kavarni Garibaldi v Gorici, kjer je sedež šahovskega kluba, odločilno srečanje med prvoplasiranima Danilom Nanutom in Pietrom Greatijem. Oba šahista sta zasedla prvo mesto na turnirju v kavarni Posta. Po dolgi in napeti igri je zmagal Danilo Nanut in tako zasedel prvo mesto.

Ker je goriški šahovski klub zelo aktiven in ima v svojih vrstah nekaj dobrih šahistov, bi se moglo organizirati srečanje s šahisti iz Nove Gorice, kjer šahovski igri posvečajo veliko važnost in imajo tudi svoj krožek. Takšno srečanje bi bilo povsem v skladu s prizadevanji goriških šahistov, ki so že lansko leto organizirali srečanje s tržaškimi šahisti, da bi se za ta šport vzbudilo zanimanje vedno večjega števila ljudi; obenem bi se navezali stiki med šahisti tukajšnjih obmejnih področij, kar pomaga razvijati medsebojno razumevanje tukajšnjih narodov.

Volitve v kmečke bolniške blagajne

V nedeljo bodo goriški kmetje volili za napredno listo št. 2

V nedeljo 5. t. m. bodo tudi v goriški občini, pod katero spadajo številne slovenske vasi, volitve novega občinskega odbora kmečke bolniške blagajne.

Vsedržavna kmečka zveza je izdala s tem v zvezi proglas, ki ga je poslala vsem volilnim upravičencem goriške občine. V tem proglasu jih poziva, naj se zavedajo, ko bodo oddali svoj glas, da je mogoče doseči zdravo in avtonomno vodstvo bolniške blagajne samo z glasovanjem za listo št. 2, ki se bori za naslednji program:

1. Razširitev zdravniške pomoči z brezplačno razdelitvijo zdravil.
2. Povečanje državnega prispevka na dve tretjini vseh stroškov.
3. Manjšinsko zastopstvo v bolniških odborih.
4. Zagotovi naj se zadostna splošna zdravniška pomoč s svobodno izbiro zdravnika.
5. Prispevki kmetovalcev se ne smejo povišati.

V proglasu se priporoča, naj nihče ne podpisuje kakšnih pooblastil, ampak naj vsak glasuje sam. Jutri bomo objavili tudi imena kandidatov na tej listi.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

CORSO. 16.30: «S ploščadi», P. Newmann in J. Booward. Cinemascope v barvah. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 17.00: «Živela Italia», R. Ricci, P. Stoppa, G. Ralli; barvni film o italijanskem preporodu. Zadnja predstava ob 22. uri.

VITTORIA. 17.30: «Upor sužnjev», Lang Jeffreys in E. Manni. Cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Gospa s samokresoma», P. Castle in W. Talman. Film western.

MODERNO. 17.00: «Možje in volkovi», S. Mangano in Y. Montand. Cinemascope v barvah.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 8,2 stopinje nad ničlo ob 14.10 in najnižjo 3,2 stopinje ob 5,10. Vlage je bilo 84 odst. Dežja je padlo 3,8 mm.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italia št. 106, tel. 31-51.

Izpred okrajnega sodišča

Ukradeni in zopet vrnjeni klobuki

Pred goriškim okrajnim sodiščem se je moral včeraj zagovarjati 23-letni knjigovez Franco Venturini iz Gorice, Ulica Morelli 23, ki sedaj vrši svojo vojaško obveznost.

Obtožen je bil, da je 25. aprila 1959 odnesel iz trgovine klobučarja Danila Gorkiča, Ul. Rastello, enajst klobukov ter pri tem svojem dejanju s silo odprl omaro, v kateri so bili klobuki shranjeni. Okradenec je tatvino takoj opazil, vendar ni mogel osumiti nikogar, ker ni pač nihče videl tatu. Nekaj mesecev pozneje, in sicer 12. novembra pa je prišla h Gorkiču Magdalena Lorenzon ter mu ponudila, da bi odkupil od nje dva klobuka, katera je Gorkič takoj spoznal kot svoja, in sicer izmed tistih, ki so mu bili ukradeni aprila meseca. Klobučar je za to takoj obvestil o stvari policijo, kateri je Lorenzonova povedala, da je klobuka prinesel domov njen sin Franco, ni pa povedala, kje ju je sin dobil. Goriška policija je zato zaprosila policijske stražnike v Veroni, kjer Venturini opravlja svojo vojaško obveznost, naj mladeniča zaslišijo. Med zaslišavanjem je obtoženec priznal, da je res on prinesel domov klobuka, ni pa vedel, kako je prišel do njiju, ker, kot je rekel, ima zelo slab spomin. Dodal je pa še, da ju je kupil od nekega neznanca v kavarni «Principe», kjer mu jih je bil ta ponudil po zelo nizki ceni in ker sta mu bila klobuka zelo všeč.

Sodišče je obtožbo kraje spremenilo v nepreviden nakup in je Venturinija obsodilo na 15.000 lir globe. Branil ga je odv. Devetag, sodnik dr. Fabiani, zapisnikar Smet.

Italijanski dijaki manifestirali za Južno Tirolsko

Dijaki italijanskih srednjih šol so včeraj opoldne zapustili šole in se s transparenti in zastavo odpravili po Korzu proti parku Rimembranza. Na transparentih so bili napisi, s katerimi so zahtevali, naj se zatrejo teroristična dejanja. Dijaki niso nosili protislovenskih napisov in tudi proti slovenski manjšini niso vzklikali.

Italijansko smučarsko prvenstvo v nordijskih disciplinah

Giulio De Florian prvak v teku na 30 km

Med članicami je zmagala sedanja prvakinja Astegianova, med juniorkami pa Nella Perro

ASIAGO, 2. — Danes se je začelo italijansko državno prvenstvo v nordijskih disciplinah za člane in članice ter za juniorje in juniorke. Prva točka današnjega sporeda je bil tek na 30 km za člane. Zmagal je mladi Giulio De Florian, ki je tako obdržal naslov prvaka.

Praktično si je De Florian zagotovil zmago že pri 15. km, ko je zabeležil najboljši čas. V tem delu proge je De Florian samo za 6" boljši od njegovega najresnejšega tekmeca Di Bona, ki je sicer sprožil napad proti lanskemu prvaku, toda zaman. Tudi Giuseppe Steiner se je hotel vmešati v borbo za prvo mesto, vendar ni mogel nikoli resno ogrožati obeh vodečih ter se je moral zadovoljiti s častnim tretjim stolom državne razpredelnice. V drugem delu proge se položaj praktično ni spremenil. Di Bona in tudi Steiner sta hotela zmanjšati razdaljo med njima in De Florianom, kar pa se jima ni posrečilo.

Med članicami je naslov šel ponovno Elisabetti Astigianovi, kateri ni nobena tekmovalka mogla v nobenem trenutku ogrožati zmage. Presenetila pa je Lorenzina Guala, ki je zaostala za zmagovalko 1'31" in zasedla nadvse častno drugo mesto. V tej skupini, ki je tekmovala na 10 km, je nastopilo 12 smučark, od katerih je ena odstopila.

Med juniorkami, ki so tekle na 5 km, je zmagala zelo mlada Nella Perro, medtem ko sta ostali mesti pripadli Nerini Romaninovi in Silvani Pizzijevi.

Jutri se bo tekmovanje nadaljevalo z žensko štafeto 3x5 km, popoldne pa bodo zaključili s tekmovanjem v skokih za nordijsko kombinacijo.

Tehnični rezultati današnjih tekmovanj so naslednji:

MOŠKI — 30 KM

1. De Florian Giulio (Fiamme Gialle Predazzo) 1 ura in 42'50"6; 2. Di Bona Alfredo (Sci Club Cortina Rex) 1.42'57"2; 3. Steiner Giuseppe (Sci Club Cortina Rex) 1.43'0"3; 4. Stuffer Livio (Centro Sportivo Esercito Courmayeur) 1. in 44'45"4; 5. Schenatti Antonio (G.S. Fiamme d'Oro) 1.46'0"2; 6. Ossi Antonio (Fiamme Gialle Predazzo) 1.47'5"6; 7. Dal Masso Andrea (G.S. Fiamme d'Oro) 1.47'43"6; 8. Bernardi Bulbo (G.S. Fiamme d'Oro) 1.49'33"6; 9. Leso Domenico (Fiamme Gialle Predazzo) 1. 50'22"5; 10. Tosello Luigi (G.S. Fiamme d'Oro) 1.50'51"; 11 Pasero Lorenzo; 12. Bettega Francesco; 13. Imbonde Franco; 14. Macor Umberto; 15. Falconi Virgilio itd.

ŽENSKE — 10 KM

1 Astegiano Elisabetta (Sci Club Limone) 42'24"8; 2. Guala Lorenzina (Sci Club St. Barthelemy) 43'55"6; 3. Reboulaz Alina (S.C. St. Barthelemy) 45'12"6; 4. Mennis Ennia (S. CAI Montelussari); 5. Cadringher Maria (Sci Club Pirovano); 6. Astegiano Margherita (Sci Club Limone); 7. Ramella-Bagneri Anna (Sci Club Pietro Micca); 8. Barrel Feranda (Sci Club Campoluc); 9. Rosso Rita (Sci Club Valle Gesso); 10. Zeni Pierina (U.S. Cornaggi); 11. Sandi Elena (Sci 8 Febbraio Padova) itd.

JUNIORKE — 10 KM

Perro Nella (Sci Club Alagna) 22'23"; 2. Romanin Nerina (C.E.A. Videm) 22'57"9; 3. Pizzi Silvana (Sci Club Fobello) 23'0"6; 4. Gilardone Roberta (Sci Club Champorscher); 5. Duclair Maria Teresa (S.C. Champorscher); 6. Giacobino Maria Rosa (Sci Club Fobello); 7. Pizzi Rosangela (Sci Club Fobello); 8. Grandi Maria Teresa (Sci Club Annapelago); 9. Piller Hoffer Daniela (Sci Club Sappada); 10. De Tomasi Maria (Sci Club Alagna) itd.

Poziv Borovim namiznoteniškim igralcem in igralkam

V ponedeljek se bo začel v prostorih društva Edera Ul. delle Zudecche, pokrajinsko namiznoteniško prvenstvo za posameznike, dvojice, mešane dvojice in ženske vseh kategorij.

Člane športnega združenja Bor vabimo, da se prvenstva polnoštevilno udeležijo. Tekmovalci naj se javijo referentom za namizni tenis pri njihovih društvih. Do DANES zvečer pa bi morali prijave poslati na stadion «Prvi maj» in sicer Lucijanu Kovačiču.

Udeležence tekmovanja vabimo, da se ves ta teden vestno pripravijo za nastop, ker se bo najboljša osmerica v vsaki skupini udeležila deželnega turnirja. Izjema velja še posebno za dekleti, ki bodo tako lahko prvi nastopila na turnirju GITeT.

V nedeljo na skakalnicah v Logatcu in v Ljubljani

70 tekmovalcev iz osmih držav v borbi za lovoriko Kongsberga

Med člani bo verjetno nastopilo pet zmagovalcev preteklih tekmovanj

LJUBLJANA, 2. — Letos je Jugoslaviji pripadla naloga organizacije skakalnih tekem za pokal Kongsberg. To je že drugič v zgodovini te tradicionalne mednarodne prireditve, katero so po dvakrat organizirali še Švicarji in Italijani, medtem ko so jo po enkrat priredili Francozi, Avstrijci in Nemci. Prireditev je razdeljena na dva dela: v Logatcu bodo nastopili mladinci, v Ljubljani pa člani.

V obeh kategorijah se borijo za ekipni plasma in tudi za posameznikov. Za končno razvrstitev štejejo trije najbolje uvrščeni tekmovalci štiričlanskih ekip. Pri članih so bili do sedaj najboljši Avstrijci, ki so zabeležili osem ekipnih zmag. Med posamezniki prav tako vodijo Avstrijci s tremi zmagami in ker nameravajo tudi letos ponoviti uspehe, so poslali na tekmovanje v Ljubljano izredno borbeno ekipo.

Nedeljsko tekmovanje v skokih bo tudi privlačno predvsem zaradi prisotnosti petih bivših zmagovalcev Kongsberga in sicer Avstrijcev Habersatterja, Leodolterja in Planka, dalje Nemca Bolkarta in Italijana Nila Zandanela.

Med mladinci pa je bil v preteklih letih najhujši boj med Jugoslovani in Avstrijci. Jugoslovani so v vodstvu pred Avstrijci s štirimi prvimi mesti med posamezniki ter dvema ekipnima uspehoma. Zelo verjetno, da bodo vsi bivši mladinski prvaki Kongsberga, med katerimi sta tudi zlata kolajna v klasični kombinaciji zimske olimpiade Nemec Thoma in Avstrijec Leodolter, na startu v Ljubljani.

Čeprav predvidevajo, da bo letošnje tekmovanje tako med člani kot med mladinci zelo izenačeno, pa so nekateri mnenja, da so Avstrijci favoriti v prvi kategoriji Italijani pa v drugi. Jugoslovanske skakalce pa omenjajo kot najresnejše outsiderje.

Čeprav je neugodno vreme delalo precej preglavic prirediteljem, so slednji vseeno precejšnji optimisti. Prepričani so, da jim bo kljub dežju uspelo izpeljati prireditvi v Logatcu in v Ljubljani. Da ne bo presenečenj, so si prireditelji pripravili ob obeh skakalnicah zaloge snega, katerega pa verjetno, sodeč po predvidevanjih vremenoslovcev, ne bodo uporabili.

Tekmovalci so že začeli prihajati v Ljubljano. Prvi so prišli Vzhodni Nemci, med katerimi sta najbolj znana brata Harry in Lothar Glass. Posebno prvi se je izkazal s tretjim mestom na olimpijskih igrah v Cortini, medtem ko je bil dve leti kasneje, t. j. 1958. leta, na svetovnem prvenstvu v Lahtiju četrti. Lani se je sicer hudo poškodoval, vendar si je v zadnjih časih zelo opomogel in se bo skušal vriniti med svetovno elito. Z njima so prišli tudi zmagovalec v Zakopanih Paschold in mladinci Pilz, Kampf in Pollmer. Vsi ostali prijavljenci pa bodo prišli v Ljubljano najkasneje do jutri. Za petek in soboto sta v načrtu uradna treninga na obeh skakalnicah v nedeljo pa se bo začelo zares.

Tudi okoli skakalnic potekajo zadnje priprave in posebno v Ljubljani so prireditelji precej podaljšali zaletišče in premaknili tudi odskočno mesto, zaradi česar predvidevajo, da bo mogoče skočiti tudi 90 ali celo 70 m daleč.

* * *

LJUBLJANA, 2. — Danes so prispeli v Ljubljano tekmovalci Poljske, Švice, Francije, Avstrije in Italije. V italijanski članski ekipni so Aimoni Giacomo, De Zordo Bruno, De Zordo Dino, Pennacchio Luigi in Zandanel Nilo, medtem ko bodo v juniorski skupini tekmovali Cecon Mario, De Zordo Agostino, Olivotti Aldo in Pinzani Giuseppe.

Uspešen trening Triestine

Mlajši igralci premagali starejše

Proti Pro Patrii bo Triestina nastopila s postavo, ki je premagala Genoo

Lepo vreme je pripomoglo, da so se igralci Triestine zopet pripravili za nedeljsko tekmo s Pro Patrio na travnatem igrišču. Od šestnajstih povabljenih sta samo Bernard in Frigeri nekoliko počivala, drugi pa so se udeležili trening tekme.

Na eni strani je bila skoraj celotna titularna obramba, medtem ko so bili v napadu rezervni igralci, na drugi strani pa je bilo ravno obratno, samo s to razliko, da so bili v prvem moštvu v glavnem starejši nogometaši.

Kljub temu je bila igra živahna in prav mlajši igralci so pokazali večji smisel na notre prodore do mreže, ki jo je branil Luison. Ta ekipa je tudi trikrat zadela v cilj s Travainom, Modolom in Trevisanom, medtem ko je A moštvo zapravilo dve zreli priložnosti po krivdi Bracha in Cazzanige.

Sodeč po poteku včerajšnjega treninga bo nedeljska enajstorica sestavljena iz igralcev, ki so uspešno zaključili srečanje z Genoo. To se pravi, da bodo Luison, Frigeri, Reina in Rebizzi še počivali, da bodo bolj sveži za prihodnje tekme.

Danes zjutraj bodo odšli vsi skupaj na sprehod, popoldne pa se bodo ponovno zbrali na stadionu, kjer bo zaključni trening.

KOLESARSTVO

Maspes boljši od Gaiardonija

MILAN, 2. — V okviru tridnevne kolesarske dirke, ki se je danes začela v milanskem velodromu, je bil toliko prepričani dvoboj v hitrostni dirki med svetovnim prvakom profesionalcev Maspesom in olimpijskim prvakom ter svetovnim prvakom v amaterski kategoriji Gaiardonijem.

V začetku prve vožnje je Maspes prevzel vodstvo in je premaknil k zidu. Kmalu Maspes nekoliko zavrl, se je Gaiardoni spustil v beg, ki ga je prav tako svetovni prvak ga je prav v zadnjem lu dohitel in si zagotovil zmago. Tudi v drugi vožnji je zmaga pripadla bolj rutiniranemu Maspesu, ki si je tako zagotovil milijonsko nagrado in ljubezen Mine.

Po končanem dvoboju med najboljšima italijanskima sprinterjema se je začela šestdnevna dirka. Vodstvo je takoj prevzel par Truzzi - Arnold, ki si je zagotovil serijo desetih sprintov.

Smučarsko tekmovanje «3 - Tre»

78 smučarjev danes v spustu

Favoriti med prvimi na startu - Proga je dolga 3.500 m z 810 m višinske razlike

TRIDENT, 2. — Jutri se bo začelo smučarsko tekmovanje v okviru «3 — Tre», za katero se je prijavilo 84 udeležencev. Verjetno pa jih bo nastopilo samo 78, ker do danes še ni bilo v Canazei pet vzhodnonemških tekmovalcev, medtem ko se je Kanadčan Marsh poškodoval.

Starti se bodo odvijali od 11.01 v presledku 1 minute. Proga za spust, ki je na sporedu prvega dne tekmovanja, je dolga 3.500 m z 810 m višinske razlike. Danes so izžrebali startne številke in lahko se reče, da so najboljši prav v prvi skupini. Tekmovalci se bodo spuščali po naslednjem vrstnem redu:

1. Riedel Eberhard (Vzh. Nem.), 2. Beranger Jean (Fr.), 3. Wurner Pepi (Zah. Nem.), 4. Mahlknecht Ivo (It.), 5. Gaiddon George (Fr.), 6. Anderson Vern (Kan.), 7. Schaffinger Gottfried (Avst.), 8. Zimmerman Egon II. (Avst.), 9. Perrot Gaston (Fr.), 10. De Nicolò Felice (It.). 11. Nenning Gerhard (Avst.), 12. Senoner Carlo (It.), 13. Alberti Bruno (It.), 14. Schaller Helmuth (Avst.), 15. Drunet Jean Guy (Kan.), 16. Fill Martino (It.), 17. De Florian Francesco (It.), 18. Grahn Benga Terik (Sved.), 19. Oster Ried Adi (Zah. Nem.), 20. Hebron Rod (Kan.). Sledijo ostali, med katerim: je princ Karim Aga Khan, ki ima startno številko 34.

BORIS PAHOR: (63.)

Onkraj pekla so ljudje

Roman

Hlad, ki je prvobitna neodvisnost kakor v trenutkih nepreklicnega odklona. In vse se zgodi v hipu, a je kakor zapečatena večnost, ki ne dopušča priziva. Gotovo Arlette nikoli ne omenja prihodnosti, a naravno je, da pričakuje dopolnitve. Po prvi noči je sicer pisala z doma, da si bosta medsebojno pomagala, dokler bosta skupaj, a to je bil izraz razrvanega stanja, ko je po komaj prebiti preizkušnji, zabredla v novo avanturo. In nima občutka krivde zato, ker bi mu ona ne zadoščala. Ljubil bi jo še bolj, ko bi bilo, mogoče, in misel na varanje mu je nekaj, kar je tako neresnično kakor sprememba barve polti. Ampak kriv v tem, ker odvrača vsak načrt za vse drugo. Obenem pa sluti, da to razpoloženje prihaja z onkraj območja osebnega odločanja in krivde. Da je vraščeno vanj. Izmikanje je, ki je postalo druga narava v obrambi pred poginom.

Ko pa je odšel in ga ni več samo park ločil od nje, ga je sredi Montmartra spreletavala nerazsodna bojazen, da je ne bi izgubil. Kakor da je ves čas nekje ob strani hladna senca, ki jo bo zdaj vsrkala vase. A sta dogovorjena, da pride za njim in bosta dva dni kolovratila po Montmartru in Montparnassu. Kakor strah pred zlobno zasedo. In to ni podobno oblegovanju slutenj, ampak bolj telesnemu nemiru pred začetkom potovanja.

Tako ima od *tam* iskanje neodvisnosti, beg pred možnostjo kakršne koli vezi, pa spet ta dvom v veljavnost nekega upanja in v stvarnost neke resničnosti. Vendar spremlja odkrivanje teh nagibov in odzivov skoraj ponos nad svojim notranjim svetom, čeprav je tako povsem negativen. Nekako demonično zadoščenje. Ne, nič ošabno in samovšečno, a vendar kakor porog. Kakor izzivanje. A ker ta izzivalnost ni naperjena ne proti nobenemu bogu ne proti katerikoli drugi nevidni ali vidni sili, se nazadnje v njem porodi vedra, malodane otroška nerazsodnost. Če je svet *tukaj* obdržal svoje stare navade, potem se bo nemogočega nesmisla še najbolje rešil, kdor se bo uprl s tem, da se bo znal veseliti narave in ljubezni. In tudi pred napadom blaznosti se bo tako najbolje obvaroval.

Tisti popoldan je zato neučakano zapustil zaboje s knjigami na zidu vzdolž Seine in sédel v kavarno, da ji je pisal.

«Moral sem stran od bukinistov, da sem ti prišel povedat, kako zelo všeč mi je igrivo, prijetno lažnivo in ljubko samostojno bitje, ki večkrat noče, da ga primeš pod pazduho, a je tako drobno da ga nazadnje lahko vsega odneseš v naročju.

Sem dobre volje?

Menda zaradi plitvih parnikov, ki potujejo po Seini in so kakor sit dobre stare modrosti, ki je kljub vsemu še trdna. Ob tovoru in ob sodih pa so se mi približale jadrnice izza Ribjega trga pri nas. Goste kite mrež, ki visijo z jamborov, visoki in napeti loki čožotskih kljunov, ki strčijo iz vode ko nabrekle prsi. Da, sodi. Nizko skladišče ob pomolu, in pred njim cela razstava sodov. Potem odklopijo vagon na obrežju in iz velikanskega soda na vagonu teče po cevi vino v skladišče. Tako diši poleti ozračje po soli, ribjih luskinah in hkrati po razlitem, segretem vinu.

Vznemirja me vrvež, ker sem tik ob trgu St. Michel, široke luže zapoznelega sonca na tlaku, grozdi ljudi ob zabojih s knjigami. A hkrati si pravim, da se vse spreminja pred mano, ker je nekje nekdo, ki bo znal sprejeti te podobe in jim dal svoje barve. In če ta občutek bogastva primerjam s pretresljivo puščo srečanja s Parizom ob vrnitvi, se mi zdi to sedanje imetje krivično in nezasluženo.»

LII.

Ko je metro zapustil pločnik in zdrvel v žrelo naslednjega predora, je sedél z zadovoljstvom. Na postaji Odéon ne bo treba izstopiti zaradi zveze. In domisli se vožnje takrat, ko je prodajal škornje. Tako zanič, tako ubit, in vnaprej se je bal, da bi obstala ob njegovem sedežu prijetna gospa in ne bi mogel storiti drugače, ko da bi se vzdignil. Sram bi ga bilo priznati, da se s težavo drži pokonci. Zdaj ne, rad sedi, a brez težave bi tudi stal. Vendar pa rad sedi. In ozre se po potnikih in skuša vključiti podobo samega sebe, ki leži vznak dan za dnem v življenje zaposlenih, zaskrbljenih ljudi. Tam se tako živo ne zaveda tega, tam bere časnike in se z njimi nekako vključi v dogajanje. Tu pa vidi, kako je tam izobčenec. In njegovo bivanje je nesmotrno ob smiselnosti in zaporedju človeških dejanj. Tako ta sedanji njegov obisk Parizu na primer. Prav, z Arlette bosta dva dni svobodna. In gledat bosta šla Walta Disneya, ki si ga ona tako želi, kajti kljub vsemu je ona še zmeraj vsa kakor iz ozračja v Le Grand Maulnes. No, neka smotrnost je tudi v tem, seve. A vendar je morda prav zaradi tega ta pariški dopust obenem tudi namišljena, lažna zaposlenost. In čeprav si pravil, da je pač vse dni bolnik in zdaj samo za nekaj dni bolnik na svobodi ni zaradi tega nič na boljšem. A naslednji hip se zavé, da je povojno ozračje še vse razbičano in prazno in da ni zato prav nič čudno, če bivši deportiranec ne vidi potrebe, da bi se vključil vanj. In da je zato življenje v anonimnosti pravzaprav še edino mogoča tolažba in edino zadoščenje. Ta ugotovitev pa je spet vir nenavadno živega, brezglavega ugodnja, da so zdaj njegovi čuti vsi budni in vsi kakor na preži.

Njen listek.

«Piha močan veter, ki drdra med drevjem kakor vlak. Pravi tržaški veter (kako mu je že ime?). Pravkar sem zaprla okno, potem ko sem zadelala velikansko luknjo na nogavici in zlomila iglo v ti svoji gospodinjski vnemi. Zunaj dežni kanci nagosto švrkajo šipe in zid. O, rada bi bila s tabo v mehkem ugodju tistega popoldneva, ko si odšel. Res je, midva sva lahko popolnoma srečna, ker nama to večkrat uspé na tako sijajen način kljub nesporazumom, tipanjem in mojim nerodnostim. Ne dvomim, Igor, in nikdar nisem dvomila, da nočeš drugega, kakor da bi se jaz spet našla, in bi rad vzel z mene kakor luskine z ribe, ki jo čistimo, ponižujoče lise, nejasna zadržanja.

Zato si mi bil kdaj uzda, medtem ko sem se jaz počutila kot konj, ki udarja s kopiti v tla, a mora stati na mestu.

No, zdaj je vse samo gotovost in svetloba. Lahko noč, dragi.»

Zatem je prišlo pismo, v katerem ga je nazivala Mali; kar se je dogajalo zmeraj takrat, ko se je počutila razorožena.

17. decembra

«Pišem s svinčnikom. (O, in zdaj mi boš gotovo, saj rekel, da spadam k nevretenčarjem!) Samo da imam svoje opravičilo, ker sem v postelji in ne morem doseči steklenička črnila na mizi (še kanček ga je na dnu). In potem tisto pero, ki tako strže!

Hladno zrak se je počasi ugrel v sobi in zdaj polagam svoje mlačne roke na moja lica. Okno je odprto. Pravzaprav smo imeli pretrgan tok in šla sem tipaje na balkon. Gnezdo zvezd nad temno gmoto dreves je poredno mrgolelo, ko da se norčuje iz pomanjkljive svetlobe, ki ustvarjajo ljudje. Lepo je bilo in vsenaokoli je bila tišina in mislila sem nate intenzivno in z občutkom sreče. Zdi se mi je, da imava celo življenje razgrnjeno pred sabo kakor preprogo, za sabo pa že pravo... preteklost. Ali veš, kako zelo sem tvoja?

Tvoje pismo me je čakalo na mizi. Kasno sem prišla k večerji, druge so bile že za mizo. Položila sem pismo na kolena in medtem ko sem jedla svoj piré, sem držala dlan na njem, da bi bilo potrpežljivo in bi sebe prepričala, da si nekoliko tudi moj, čeprav si daleč.

Ribau je šla za nekaj dni na dopust. Njena navodila polnijo zdaj ozračje ambulante kakor nemški ukazi zidove mojega mesta v vojnih dneh. Da bi mogla uiti od tega, zbežati iz tega ozračja, kjer sem zmedena in boječa, ničesar nisem jaz. Morala bi živeti prosta, s tabo, brez vseh teh ljudi, ki so glas vesti, božja volja, 'načela.' O, potrebuješ te, Igor, in skoraj da bi želela, da bi bil tudi ti mrtev, sirota brez mene. Viš, v enem od prvih pisem si si predstavljal kot zate primerno osamljeno, zapuščeno, zagrenjeno žensko. In jaz sem vse to, ker sem nebogljena, slepa za močvirje, po katerem sem bredla. Obdrži me zaradi tega, obdrži me zaradi moje ljubezni, obdrži me brez javnega razloga, ljubi.

Se nadaljuje